

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Rodjenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefon: 17, éjjel 488. Sürgőnyim: „Délbácska“

NOVISAD, 1925 DECEMBER 6.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hetköznapi 1:00 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

**Sztojadinovics pénzügyminiszter Amerikába utazik a háborús adósságok rendezésére
Noviszádon felemelik a községi pótdadót -- Barbusse lesujtó nyilatkozata Romániáról**

Nagy Miletics, kis Miletics...

Két héttel ezelőtt, pontosabban ezévi november hó 20-án a „Délbácska“ vezetői Iyen foglalkozott a vojvodinai szerbség szellemi felszabadulásának nemesemlékü apostolával, Miletics Szvetozárral kapcsolatosan azzal az előadással, amelyet egy novisadi gimnáziumi tanár tartott a nagy férfuról Beckereken, a beckereki szabadegetem meghívására. A Beckereken elhangzott előadás kapcsán ideiktattuk Miletics Szvetozár politikai koncepciójának egyik nagy gondolatát amelyet mélysegeért, igazságaért és nagyságaért bátrak legyünk ehelyett megismételni. Ime: *Minden népnek annyi joga van az élethez, amennyire elősegíti az emberiség, egyetemes civilizációját.* Hogy miért ismételtük ezt a mondatot? Miletics Szvetozár fia, dr. Miletics Szlavko közegészségügyi miniszter, a minap Groll Milán vajdasági demokrata képviselő interpellációja kapcsán egyetlen mondatban minősíthetetlenül súlyos támadást intézett a vajdasági magyar iskolák ellen. A miniszter ur fulánkos gunyolódása eszünkbe juttatja azt a „Zastavá“-t, amelyet Miletics Szvetozár alapított, s amely a legutóbbi választásokon a novisadi kerület összes magyar voksait fia, dr. Miletics Szlavko számára akarta biztosítani. *A magyarok egy jó része Miletics Szlavko dr. radikális listájára adta le szavazatát és a miniszter ur most ezeket mondja: Minek a magyaroknak iskola?*

Bennünket már nagyon hozzászóktattak a csalódásokhoz. A fájdalomhoz is. Az egészségügyek miniszterének kulturelles kirohanása sem okoz különösebb csalódást azoknál, akiknek egész élete nem egyéb, mint a csalódások sorozata. Ha pribicevics fuldokló gyűlölettel intéz kirohanást a kisebbségek ellen, s ha valamelyik ifju patrióta hazafias felbuzdulásban fütykőst ragad a maga felfogásának igazolására, ezeket megértjük. Ma Mussolini politikai programja az ideál, s a háboru után fölénkőtt új nemzedék, amely csupán a legvéresebb és legviharosabb idők emlékeit őrizi, mint tradíciót, nem tudja átfogni sem a társadalom bílcsélet, sem a humanizmus ama nagy gondolatait, amelyek egyetlenül hivatottak Európa népeinek jövőjét kiformalni. A ma nemzedékével csak a siker igazol, és a siker mindent igazol. Miletics Szvetozár azonban nem ilyen nacionalista volt. A szerb iskolákért elsőnek emelte fel szavát, ezernyi célért indított fáradhatatlan küzdelmet, de nemesebb, tisztultabb és távolibb céluk szolgálatában állott. *Az ő zsenije a kultura általánossá tételében látta az összes europai népek felszabadításának egyetlen lehetőségét.*

Ezt az utat jelölte meg a maga számára és azt látta jónak más népek számára is. A gyűlölködés helyett a szeretet evangéliumát prédikálta és erőszak helyett olyan iskolákat követelt, amelyeknek munkássága alkalmas arra, hogy „elősegítse az emberiség egyetemes civilizációját“. Ezt azonban csak Miletics Szvetozár tudta. Ő volt a nagy Miletics. Dr. Miletics Szlavko ur, a hazai közegészségügyek minisztere azonban nem tudja ezt. Ő a kis Miletics...

Az amerikai adósságok rendezése

A zagrebi radikális gyűlés — A független demokraták kongresszusa

Beogradból jelentik: A politikai életben tegnap teljes csend uralkodott. Ennek két oka van: Pasics Nikola miniszterelnök betegsége és Rádics Sztepan közoktatásügyi miniszter zagrebi utja.

A képviselők nagyrésze különben is távol van a fővárostól így azok a kevesen, akik ott voltak inkább a mai nap eshetőségeivel foglalkoztak. A radikálist párt ma tartja első nagygyűlését Zagrebban a megegyezés megkötése óta, amelyen Jovanovics Lyuba és Markovics

Lázár fognak beszélni.

Ezenkívül ma kezdődik a független demokrata párt kongresszusa Beogradban, amelynek lefolyása elé radikális körökben is nagy érdeklődéssel tekintenek.

A minisztertanács tegnap este Gyuristics Márko igazságügyminiszter elnökletével ülést tartott amelyen megbízták Sztojadinovics Milán pénzügyminisztert, hogy utazzon Washingtonba és rendezze az SHS királyság amerikai adósságait.

A föderatív balkáni államok

érdekében fog dolgozni Párisban Henry Barbusse

Beogradból jelentik: Henry Barbusse a neves francia író és szocialista politikus pénteken késő éjjel Beogradba érkezett. Barbusse, aki Romániából és Bulgáriából jött Beogradba, tegnap délelben Palace szállóbeli lakásán fogadta az újságírókat és hosszabb interjút adott romániai és bulgáriai tapasztalatairól.

Nyilatkozata elején irodalmi kérdésekről beszélt, azután pedig kijelentette, azért utazott Párisból a Balkánra, hogy az itteni tényleges helyzetet és a munkások helyzetét megismerje. Romániáról nagyon lesujtóan nyilatkozott. Ott még ma is dühöng a fehér terror és azok ültetnek embereket a vádlottak padjára, akiknek maguknak volna ott a helyük.

Románia Besszarábia miatt fél Oroszországtól, pedig ez a tartomány megilleti Oroszországot és előbb utóbb ugyis elveszti Románia. A román kormány a román nép minden megmozdulatában a szovjet kezét látja és mindég a vörös veszedelemtől tart, pedig mindahhoz

amit a román nép tesz szabadsága megóvása érdekében, semmi köze sincs a szovjetnek. A jelenlegi román kormánynak egyáltalán nincs többsége a nép körében és hatalmát csak az erőszaknak köszönheti.

Sokban hasonló Bulgária helyzete is. Cankov kormányának sincs gyökere a népben és kizárólag a szuronyokon nyugszik. „Bukarestben és Szófiában beszélt ellenzéki politikusokkal, akik elragadtatással nyilatkoztak a balkáni államok föderációjáról.

Párisba való visszaérkezése után könyvet fog kiadni balkáni utjáról, amelyben a föderatív balkáni államok mellett foglal állást. A Balkánon annyi nemzet van, hogy csak így lehet biztosítani a békét. A föderatív államban nemcsak a többségben levő nemzetek élének teljes szabadságban, hanem a nemzeti kisebbségek is, amelyek tekintélyes számban vannak a Balkánon.

Teljesen egységes a kormány koalíció

A Délbácska beogradi munkatársának alkalma volt egy eökelő radikális párti képviselővel beszélgetést folytatnia, mely alkalommal az illető politikus a következő kijelentéseket tette:

Semmi alapjuk sincs azoknak a híreknek, mintha akár a radikális, akár a horvát parasztpárt keretében élesen elkülönbözött árnyalatok fejlődne ki és különösen nem igaz az, hogy ezek között az árnyalatok között is vannak olyanok, akik nemcsak szeretnék, de határozottan kívánják a koalíció kibővítését. Ez egészen természetesen elsősorban a kisebbségek-

től függ, mert a kormánypártok között senkinek sem lehet kifogása az ellen, ha akár a magyar vagy német kisebbségi párt magáévá teszi a többségi programot és minden külön kívánság nélkül csatlakozik a koalícióhoz. Tévések azok a hírek is, mintha a kormánypárt vagy maga a kormány inogna, mert egész határozottan állíthatom, hogy egyelőre ennek a fennállása biztosítva van, ha nem is örökre, sőt Radicsnak a parlamentben tett kijelentésével szemben még csak nem is husz éve, egyelőre azonban meghatározott időre egészen nyugodt fennállása tekintetében a kormányzat.

Visszatérhetnek az oktobrista politikusok Budapestre

Budapestről jelentik: A magyar kormány, mint beavatott körökből hírlik, elhatározta, hogy néhány oktobrista politikusnak már karácsonyra megengedi a hazatérést. A magyar kormány ezen elhatározását Macdonald budapesti látogatásával hozzák kapcsolatba. Az oktobrista emigránsokra vonatkozólag legsimábban Garami Ernő személyére nézve

jött létre megállapodás, akinek nem forradalmi működését kifogásolták, csupán a bécsi Jövő című lapban kifejtett munkásságát. Garami Ernőn kívül Lovászi Márton, Buchinger Manó és báró hatvani Lajos azok a politikusok, akiknek Magyarországra való visszatérést már karácsonyra lehetségesnek tartják.

A királyi pár külföldi utja

Jól beavatott udvari körökből az a hír terjedt el, hogy a koronázást a tavasszal egy Beogradban, mint Zagrebben okvetlenül keresztül viszik, mert a királyi pár több külföldi udvar meglátogatására készül. Tekintettel arra, hogy ezeknek a látogatásoknak az előfeltétele az, hogy a koronázás megtörténjék, siettetik a koronázás napjának a megállapítását, de amint hírlik, a külügyminiszterium utján már is bejelentették látogatásukat Londonban, Párisban és Rómában.

Engedély nélkül árultak külföldi sorsjegyeket

Néhány nap óta két ügynök járja Novisadot és a cseh vöröskereszt és török állami sorsjegyet árúsítják. Miután ez az árusítás nagyon titokzatos körülmények között történt, a rendőrség figyelmébe is reá terelődött. A rendőrség beidéztette a két ügynököt és igazolásra szólította fel őket, az egyik Kosem Milán maribori illetőségű ügynök, a brünni „Fortuna” bankháznak jugoszláviai megbízottja és annak ügynöke, névszerint Perko Hugo. Mindketten hivatkoztak arra, hogy a pénzügyminisztérium engedélye alapján árusították a sorsjegyet, miután azonban az engedélyt nem tudták felmutatni, a rendőrség lefoglalta a sorsjegyeket és a földmivelésügyi minisztériumhoz fordult, hogy szabad-e a sorsjegyeket árusítani. A rendőrség azonban tegnapig nem kapott még választ erre a kérdésre.

A legjobb protekció

Az angol külügyminiszter interveniált egy nagyváradai angol nyelvemesternő lakásügyében

Nagyváradon él már hosszú idő óta Miss Macmaster angol nyelvemesternő, aki a Csengeri-utca 14 szám alatti házában bérelt lakást, ahol senki nem háborgatta, amíg a háztulajdonos ki nem költözött és az üresen maradt lakást a lakáshivatal egy nagyváradai köztisztviselő részére el nem rekvirálta. Ettől az időtől kezdve nem volt nyugta Miss Macmasternek. Lakásügye végül is azzal nyert befejezést, hogy kilakoltatták.

Hiába keresett orvoslást, sehogy sem tudta elintézni lakásügyét s végül is panaszos levelet írt egyenesen Chamberlain külügyminiszternek. A levél el is jutott rendeltetési helyére és az angol külügyminiszter fontos állami ügyei között tudott időt szakítani a nagyváradai Miss lakásügyére is. November 13-iki kelettel az angol külügyminisztérium államtitkári hivatalától levél érkezett Miss Macmaster címére, amelyben Austen Chamberlain angol külügyminiszter saját aláírásával a következők állottak.

„Az államtitkár üdvözlését küldi Macmaster kisasszonynak és van szerencséje közölni a külügyminiszter utasításából, hogy okt. 31-iki panaszelevelét a kolozsvári konzuli hivatalhoz tette át. További értesítéseit ugyancsak Macmaster kisasszony címére juttatta el hivatalunk. 1925 november 15. Austen Chamberlain”.

Nemsokára követte ezt a levelet a kolozsvári angol konzulátus értesítése, amelyben tudomására hozta Miss Macmasternek, hogy megkapta az angol külügyminiszter utasítását és az ügyben érintkezésbe lépett a nagyváradai prefekturával, amely közölte vele, hogy az ügy megvizsgálás alatt van.

A maribori kath. püspöki konferencia

A jugoszláviai kath. érsekek 2 napos konferenciát tartottak Mariborban dr. Bauer zagrebi érsek elnöklété alatt, amely konferencián elsősorban a Szent Jeromos intézet és a konkordátum ügyével foglalkoztak az érsekek. A konferenciáról mindössze a következő lakonikus szövegü kommunikét adták ki:

A maribori érseki konferencia azt a helyzetet tárgyalta, amely a püspöki karnak Beogradból való visszatérése után állott elő.

A konferencia résztvevői közül senki sem volt hajlandó bővebb felvilágosítással szolgálni.

Emelkedik a városi pótdadó

1926-ban 96.75 lesz a városi pótdadó

Megírta a Délbácska, hogy Noviszád város kibővített tanácsa december hónapban két közgyűlést fog tartani. Az első közgyűlés, amelynek napirendjén 66 pont szerepel, már e héten lesz, a második pedig, amelyen a város 1926. évi költségvetését tárgyalják a jövőhéten, 15-e után lesz. A költségvetést még mindig nem tárgyalták le a bizottságban és így még nem lehet pontosan beszámolni annak egyes részleteiről. Mindössze annyit sikerült megtudnunk, hogy a költségvetés összeállításánál kellemetlen meglepetésbea részesült a városi tanács. Eredetileg úgy állították össze a költségvetést, hogy a városi pótdadó csak 68 százalék lett volna. Közben azonban kiderült, hogy eredetileg nem jól állapították meg az egyes bevételi tételeket. Ezért ugyan legkevésbé lehet okolni a

költségvetést összeállító számvevőseget, hanem inkább a viszonyok megváltozását. A város jövedelmének tekintélyes részét a városi földek bérlete tette, az idén azonban fél annyit sem fizetnek a városi földek bérletéért, mint a múlt évben és így természetesen nagyon megcsökkent a város jövedelme. A városi tanács ezenkívül azt is remélte, hogy a földbirtokreform céljaira igénybevetett földek egy részét feloldják és ezáltal is megnövekszik a város jövedelme. Ez azonban nem következett be és így természetesen a várt bevétel sem akkora, mint eredetileg terveztek így a pótdadót fel kellett emelni. A költségvetési terv szerint a városi pótdadó 96.75 százalék lesz.

Ily módon tehát a jövő évben több pótdadót fizetünk, mint az idén vagy tavaly.

A dal a no' iszádi éjszakában

Hogyan szórakoznak a mai időkben a különböző noviszádi lokálokban — Vidám mulatozás galoppban — A noviszádi Jadowker — „Szeretnék május éjszakáján” — Sohasem sikerül a záróra

A noviszádi „éjszaka” úgy kilenc óra tájban „kezdődik” és hivatalosan éjjel egy óráig tart. A vendéglátó helyiségek — szigorú lévén a rendőrség — mindenütt pontosan betartják a zárórát, olyanyira, hogy szinte kiirhatnák „hivatalos dőzsölési órák 9-től 1-ig”. És a szórakozni vágyó jámbor polgárok pontosan ragaszkodnak a házirendhez. De sietnek. Már vacsora után beülnek megszokott kávéházukba vendéglőjükbe vagy korcsmaikba és sürgősen elkezdik a „lumpolást”. Nagyon szerencsésen összeválogatott társaság az, amely két-három órai melegedés után megtalálja azt a hangulatot, amely az igazán fesztelen, vidám mulatozáshoz szükséges. És ha a bor, cigány, alódo tekintetek végre már a kellő hőfokig felmelegítették a kedélyeket és napi gondokra, bajokra, öntudatra ráborít a mámor színi fátyla a felszabadult érzések szöveg, és melódiát keresnek, hogy meginduljon a nótázás. Akkor beüt a krach.

Valamelyik sarokból felharsan a főpincér józan és józanító végszava, amely mint éles bicska vágja, tépi darabokra a hangulat mámorfályolát:

— Razlaz goszpodo! Záróra! Fizetni!

Ezzel aztán mindennek vége. Kihörpintik boraikat és hazamennek a legények. Szegények.

Jelenetek a noviszádi éjszakából

A szemlével gyorsan kell végezni. Az idő rövid és erre való tekintettel a lumpok is sietnek. Pedig a korcsma nagyon sok Novisadon. Van vagy százötven a városban.

I. Jelenet. (Jónevű étterem, páholyok, ernyőkkel. Négytagu férfitársaság. Az asztalon sok üres üveg, a cigánybanda nagybögöstől, cimbalmostól együtt az asztal körül táborozik.)

— Azt huzzad, hogy: „Szeretnék május éjszakáján...”! Csak finoman, mint a selyem.

A cigány hangfogóval puhítja, finomítja a hegedűszavát, a társaság mélabusan mereszi szemét a poharakba. Messziről úgy látszik, mintha elaludtak volna. Pedig merengenek, a könyökökre dőlve élvezik a notát, amely olyan halk és finom, mint a selyem... Mulatnak.

II. Jelenet. (Előkelő kávéház. A sarokban nagy társaság, kereskedők és tisztviselők kedves családjaikkal. A hangulat már emelkedett,

de csak egy hang énekel, a többiek ájtatosan hallgatják a szép, érces tenort. Az énekes valamelyik dalárda büszkesége lehet, mert nagy önbizalommal tenorizálja Don José belépőjét.)

A társaság el van ragadtatva a félmagas cétől és lelkesen tapsol.

— Istenbizony, a Jadowker sem csinálta különben!

A marosparti Jadowker szerényen mosolyog és iszik. A többiek is isznak...

III. Jelenet. Ez legelőkelőbb hely. A lokálokban csupa órgróf és nagyhercegnő ül, meg mári. Már ki-ki tudniillik. Elegáns spleennel szürcsölik a coctailt és a többi idegennevű nektárt. A hangulat fagyott, de „nagyvárosias”. Tánc is van néha. Meg némi kokettálás. Legtöbben mégis titokban a borlapot nézik. Vajjon elég drága-e? Rendszerint elég drága. De a lokál előkelő, s Novisadon az előkelőség sem utolsó dolog.

IV. Jelenet. (Ugynevezett polgári vendéglő. Itt a lehangosabb mindenki. A vendégek jó módu iparosok, vagy vidéki birtokosok. Spieszerek magyarban, vagy németben. Jó vacsora után vannak valamennyien. Az arcok égnek, a szemek csillognak az elfogyasztott karlócaitól. A kezek roppant heveséggel gesztikulálnak, a kacaj harsányan, percenként fakad és a mulatók ötpercenként egymás nyakába borulnak. A mámor lassan teljesen elharapódzik rajtuk. A végén már senkisé énekel, de mindenki „fuj” valamit borzasztó lelkesen és szinte példátlan kitartással...)

A mulatság vége

Éjjel egy vagy két órakor azután a rendőrség kötelességből, a főpincérek muszájból megkezdik a takarítási műveletet és ugyancsak nagy munkájukba kerül, hogy a „svungba jött” lumpokkal megértessék a záróra erkölcsnemesítő hatását. Nagy harcok árán sikerül a komok mulatókat kiszorítani a helyiségből és akkor az uccára ömlik ki a jókedv. Sokáig hangos még az éjszakai Novisad a hazaszéledő lumpok lár-májától. Végre azután lassan elül a zaj, a le-huzott boltredőnyök, mint álomra csukott szem-héjjak őrzik a csöndet... és az éjszaka fekete palástja halkán letakarja a nehezen elalvó várost... (Rip)

Kártalanítják a detronizált német fejedelmeket

Berlinből jelentik: A német kommunisták és szocialisták heves támadásokat intéznek a kormány ellen a Hohenzollerekkal kötött meg-egyezés miatt. Nemcsak a parlamentben, de népgyűléseken is támadták a kormányt, mert óriási összegeket adott a Hohenzollereknek. A kommunisták szónokai hivatalos adatok alapján bebizonyították, hogy a német birodalom eddig 3 millárd aranymárkát fizetett ki a detronizált német fejedelmeknek, akik követeléseikben egy-

általán nem voltak tekintettel a német nép jelenlegi nyomorára. A szocialisták és kommunisták agitációja nem maradt hatás nélkül és a lapok legnagyobb része hivatkozik Bismark példájára, aki 1866-ban, amikor az apró német fejedelemségeket megszüntették, a legerélyesebben visszautasította mindenféle végkielégülésnek a gondolatát.

Olvassa a Délbácskát!

KISEBBSÉGEK

(—) A Vojvodina képviselői a Vojvodina közös szeretetében... A ruszinszkói lapok a legutóbb lefolyt választások óta a ruszinszkói képviselők együttes munkáját sürgetik. Érdekesen világítja meg ezt a felfogást az egyik ungvári magyar napilap vezetőcikke, amelyből a következő részletet közöljük:

„Minden pártellenét dacára is el tudunk képzelni olyan munkakört, a képviselői kötelességnek olyan formájú teljesítését, amely kívül esik ugyan a nemzetgyűlés falain, de nem áll ellentétben a törvényhozói feladatokkal, vagy ha úgy tetszik: dekorummal sem. Arra gondolkunk ugyanis, hogy Ruszinszkói képviselői — elnyomva önmagukban a pártembert s a törvényhozó ideális piadestáljára állva vizsgálva a dolgokat — közös ruszinszkói képviselői klubot alkotnának s ott tárgyalnák meg a tennivalókat s onnan indítanák meg azokat az akciókat, amelyeket ennek a kis országrésznek érdekében helyesnek és jónak találnak. Ugy képzeljük a dolgot, hogy a tíz ruszinszkói képviselő — hangsúlyozzuk: mindenik elnyomva magában a pártembert — egy kis jóakarattal meg tudhatna állapodni olyan platformban, amelynek alapján, kikapcsolva az ellentétes politikai, közjogi és világnézeti szempontokat, ennek a kis autonóm területnek gazdasági és kulturális föllendítésén mindannyian együtt dolgozhatnának. Egyben valamennyien találkozhatnának: Ruszinszkói és Ruszinszkói népének szeretetében.”

Ugy érezzük, mintha ezeket a sorokat a vojvodinai képviselők számára írták volna: Vajjon mikor lesznek egyek a Vojvodina képviselői a Vojvodina szeretetében?

(—) Meghívták a paktumtárgyalások a román kormány és a magyarság között. Kolozsvárról jelentik: A bukaresti „Supla” jelentése szerint, a kormány és a svábok, valamint magyarok között a paktumra irányuló tárgyalások holtpontra jutottak, miután a kisebbségi pártok nem voltak hajlandók lekötni magukat egy esetleges nemzetgyűlési választások esetére is azokért az esetleges engedményekért, amelyeket a kormány tett volna a most tárgyalás alatt levő magánoktatási javaslat kapcsán. Egyházi körök ezzel szemben feloldottnak érzik magukat a titoktartás kötelezettsége alól és közlik a tárgyalások lényegét. Ezek szerint bizonyos megszorításokkal új közép- és elemi iskolák felállításának kérdésében; bizonyos megszorításokkal a másvallású és másnemzetű tanulók felvételénél; egyes tantárgyak és bizonyos megszorításokkal a szerzetesiskolák tannyelvénél; némi könnyítés mutatkozik a tanárok és tanítók vizsgáját illetően, valamint a leányiskolák jelenlegi férfi-tanáraira vonatkozólag.

Elhárítanak továbbá ezek az eredmények bizonyos sérelmeket, melyeket csak az új törvény statuált volna. Így a működési engedélyek a tanárok fizetéseinek kérdéseiben. Elhárítanak továbbá az a veszély is, hogy a főhatóságok beleegyezése nélkül iskolák államosítottassanak, avagy a tanulók kisebb száma miatt bezárattassanak.

Ide tartozik még a kultuszminiszter szóbeli ígérete arra vonatkozólag, hogy az elemi iskolákba csak a harmadik osztálytól kezdődőleg fogja követelni a román nyelv tanítását, hogy a kisebbségi magántanulók vizsgabizottságait a kisebbségi iskolák tanszemélyzetéből fogja összeállítani s végül, hogy felekezeti iskoláink számára olyan arányú iskolai állami-szociális megadást fogja javasolni, mint amelyet a svábok és svábok már évek óta élveznek.

A „Supla” szerint a tárgyalások megszűnése után, ezekről az engedményekről most már természetesen szó sem lehet...

Állásában az új tartományi pénzügyigazgató

Dimitrije Zdravkovics nem hajlandó Mátics Vása fináncpolitikáját folytatni — Az új tartományi pénzügyigazgató délszerbiai származású

A „Délbácska” hasábjain annakidején részletesen beszámoltunk arról az adóstatáriumról, amellyel Mátics Vása novisadi tartományi pénzügyigazgató valósággal megbénította a Vojvodina ipari és kereskedelmi életét. A kivetett, példátlan magasságu adóösszegek következtében előállott helyzetet még súlyosbították azok a milliós pénzbüntetések, amelyeket „forgalmi adó eltulajánása” címén vetett ki a pénzgondokkal sújtott kereskedőkre Mátics pénzügyigazgató. A statárium minden fázisa után beszámoltunk arról a kinevezésről is, amely Mátics Vását végre elszólitotta a Vojvodina adóügyeinek éléről. Az új pénzügyigazgatót Dimitrije Zdravkovics személyében tíz nappal ezelőtt nevezték ki királyi ukázzal. Zdravkovics, aki délszerbiai származású, régi szakember, s már évtizedeket töltött pénzügyi szolgálatban.

Zdravkovics pénzügyigazgatói állását december 1-én foglalta el. Azok, akiknek al-

kalmuk volt eddig érintkezést találni az új tartományi pénzügyigazgatóval egyhangulag azt állítják, hogy Zdravkovics pénzügyigazgató rendkívül jóindulatu és konciliáns főtisztviselő aki egyáltalán nem mutat hajlandóságot arra, hogy kellemetlen emlékü elődjének politikáját folytassa arról a helyről, amelyről a Vojvodina adóügyeit intézik. Zdravkovics, bár délszerbiai származású, a vojvodinai viszonyokat illetőleg teljesen tájékozott, s így a Vojvodina kereskedőinek és iparosainak minden reményük meglehet arra, hogy az új tartományi pénzügyigazgató konszolidálni fogja végre a Vojvodina adóállapotait is.

A kereskedők egyesületei, az iparkamarák és az összes testületek minden tekintetben szívesen állanak a pénzügyigazgatóság rendelkezésére, s mi a magunk részéről is hisszük, hogy Zdravkovics tartományi pénzügyigazgató a valóságos helyzet reális mérlegelésével végre nyugalmi állapotot teremt ezen a téren is.

Lemondott a noviszádi kereskedők és iparosok egyesületének elnöke

Egy rendkívül viharos választmányi ülés — Szlepcsevics Zsarkó elnök tulerélyes hangon levelezett a választmányi tagokkal

Novisad város kereskedőit és iparosait tegnap óta az egyesület hosszú időn át volt elnökük Szlepcsevics Zsarkó váratlan lemondásának különös szenzációja foglalkoztatja. A lemondás nem mindennapi előzményei ezek:

Szlepcsevics Zsarkó sok ambícióval és jóindulattal igyekezett az egyesület hatáskörén belül a kereskedők és iparosok érdekeinek védelmét biztosítani, de ilyenirányú munkássága — jórésztben rajta kívül eső okok miatt — nem járt a kívánt eredménnyel. A testület választmányi tagjai látván a teljesen meddő és kilátástalan küzdelmet, nem jelentek meg a választmányi üléseken, s így a választmány működése ugyszólván teljesen megbénult. A már-már tarthatatlan állapotokat átva, Szlepcsevics Zsarkó egy kiméretlen hangú levélben lobbantotta

a választmányi tagok szemére, hogy nem törődnek az egyesület ügyeivel s nem végzik el vállalt kötelezettségeiket. Az őszinte, de kissé heveshangú levél a választmány tagjaiból olyan felháborodást váltott ki, hogy a Lloyd helyiségebe pénteken estére egy rendkívül választmányi ülést hívtak egybe, amelyen rendkívül heveshangú támadások hangzottak el az elnök ellen. Szlepcsevics akit nagyon meglepett a váratlan támadás, ingerült hangon utasította vissza a vádakát, majd látva, hogy a választmányi ülés hangulata teljesen ellene fordult, kijelentette hogy elnöki tisztségét ezek után nem hajlandó tovább viselni. Szavai után elhagyta a termet. Az ülést ezután az elnök folytatta le. Szlepcsevics utódjára nézve még nem történt döntés.

Noviszádra beszökött a tél

Tizenkét fok hideg — Vasárnap megnyílik az első noviszadi jégpálya — Noviszádnál zajlik, Mohácson befagyott a Duna

Kétheti próbálkozás, váltakozó napfény és fagy, olvadás és hófúvás után szinte brutális kíméletlenséggel köszöntött be tegnap a tél Noviszádon. A hőmérő higánya az egyszer fényesen igazolta a meteorológiai jelentéseket, s mindjárt tizenöt fokkal súlygyed a zéró alá. Az összes ablakokra szombati reggel vastag jégvirágok rajzolódtek, s hogy a város téli tájképe még teljesebb legyen,

zajlani kezdett a Duna is.

A hatalmas jégtáblák méternyi magasságban torlódnak fel a petroveradini part mentén, élénken és sűrűn veszélyeztetve a hajóforgalmat, s lehetetlené téve az összedőlő pilótahidat évek óta helyettesítő csónakforgalmat. Nincsen azonban ürmöm se öröm nélkül. A góromba fagygal egyidejűleg köszöntenek be a téli örömeink is. A ródlinak eddig nem kedvez a tél, mert a hó eddig csak hébe-nóba látogatott el hozzánk, annál nagyobb esélyekkel indul

az új korcsolya pálya,

amelyet három ambíciózus noviszadi iparosember létesített a Lövöldekert lőpálya terepén. A korcsolyapálya, mint ilyen egy szinte rég elfeledett téli szórakozást elevenít fel, s ha tekintetbe vesszük, hogy a megújított, amelyet a vállalkozók vasárnap délutánra terveznek, katonazenével fogják hangulatossabbá tenni, a

támadt sportnak ezen a télen teljes sikert jósolhatunk. Az új korcsolyapálya kb. 100 méter széles és 300 méter hosszú. Szombaton még nem volt teljesen rendben, amennyiben a tulajdonosok mély forrásból vett vizet nem volt lehetséges egyenletesen fagyasztani. A jégfelületen mutatkozó folytonossági hiányokat egyébként szombaton délután olyképpen pótolták, hogy a nem eléggé hideg vizet tűzoltótecskendők segítségével spricelték a pályára. A levegőben lehűlt víztömeg így aztán pillanatok alatt jéggé fagyott a földön. A tulajdonosok a pálya mellett melegező és büffét rendeztek be, ami lehetővé teszi a jégpályán a „melegebb sportok” (tea, csája és egyéb forró italok) élvezetét is. Mindezeket tekintetbe véve meg kell állapítanunk, hogy Noviszád egyetlen jégpályája a legkedvezőbb auspiciumok mellett indul a szezonnak.

A karácsonyfaciák

mint elmaradhatlan velejárója minden decembernek, az elmúlt héten nyílt meg a Futaki úton, szemben a vámhivatal palotájával. Az örökzölde minden nagyságban felsorakoztatva valóságos kis erdőt alkotnak a Futaki úton. Vásárló azonban egyelőre alig akad. A kis erdőt kissé korán találták kicsomagolni a Futaki útra.

Szombatra virradó éjjel a hőmérő egy-

Társaságheli hölgyek

kizárólag csakis a

Dr. Földes Margit crémet

használgák. Ujból mindenütt kapható Vezérképviselő:

Heller, Velikikikinda

szere 12 fokkal süllyedt a 0 alá. A reggeli órákban néhány fokkal enyhült a hideg, de a hőmérő még délben is hat fokot mutatott a fagypontra alatt.

Mohácsnál „beállott” a Duna

A Duna északi szakaszán már napok óta tart a jégzajlás. Szombat éjszaka a váratlanul erős fagy következtében Mohács környékén az egymásra torló óriási jégdarabok teljesen elzárták a Duna ezen szakaszát. A középső szakaszon, mint azt budapesti telefonjelentés alapján már közöltük, három nappal ezelőtt teljesen beszüntették a hajóforgalmat.

Miért bocsájtották el Inhof Józsefet?

Annak idején a Délbácska jelentette elsőnek, hogy Inhof Józsefet, a Bácskai Gazdasági Egyesület igazgatóját, az egyesület fegyelmi választmánya minden nyugdíjigény nélkül állásából elbocsájtotta. A hír különösen Somborban s az egész megye gazdaközönsége körében nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert az a pár vádpont, amely nyilvánosságra került, nem indokolta eléggé a szigorú ítéletet. Most, hogy jól informált forrásból sikerült az Inhof ellen emelt összes vádpontokat megszerezni, az alábbiakban közöljük azokat.

Információnk szerint Inhof jegyzőkönyvileg beismerte azt a kijelentését, hogy az egyesületi székházat fel kell élni. E kijelentésével éppenséggel nem képviselte az egyesület érdekeit, mert neki mint igazgatónak az egyesületi vagyon gyarapítására s az egyesület felvirágoztatására kellett volna törekednie. A második vádpont, hogy az egyesület választmánya elé terjesztett jelentésében az egyesület anyagi helyzetét a valóságnak meg nem felelően vázolta. Inhof saját bevallása szerint tagja volt a Kulturbundnak, ezzel szemben semmiféle szerb vagy szlovén gazdakörrel nem tartott fenn összeköttetést. Ezzel elősegítette az egyesület tagjainak egymástól való eltávolodását, amit neki épp megakadályozni lett volna kötelessége.

A novivrbasi kiállítás erkölcsi eredménytelensége — ami a fegyelmi bizottság szerint közismert — szintén Inhof büne. Az ő büne az is, hogy az egyesület kiállításokat csak német és magyar falvakban rendezett. Mint egyesületi igazgató hivatalos bizonyítványt adott ki Lolok Alajos regőcei megbízottnak abból a célból, hogy szekvesztrum alól birtoka feloldassék. Ezzel a tétellel sok kisbirtokos érdeke ellen cselekedett, holott ezek mind tagjai az egyesületnek. A szerb és szlovén gazdakörököt Katyanzski titkárnak engedte át, holott neki mint igazgatónak azokkal is törődnie kellett volna. Hét év alatt nem sajtóította el az államnyelvet anynyira, hogy fordítás nélkül tudta volna a szerb levelezést ellátni.

Készakarva kifüggesztett a hivatalos helyiségben egy oklevelet, melyet ő a vojvodinai magyar gazdától kapott. Ezek a gazdák az egyesületnek is tagjai s ezért nem lett volna szabad túrnia az ilyen külön csoportosulást. Vétkes Inhof abban is, hogy az elnökség által alkalmazott egyik gépirónót el akarta bocsájtani. Végül mind e bűnöket tetézte azzal, hogy az egyesületi székházban levő privát lakását nem a saját, hanem az egyesület költségén festette ki.

Ezek volnának Inhoff ellen emelt összes vádpontok, melyekhez külön kommentárt fűzni teljesen felesleges. Súlyosabb elbírálás esik az a tény, hogy az egyesületi vagyon átadásakor nem került elő a leltár. Az egyesületi vagyonát képező tárgyakból hiányzik egy vetítógép, az 50 személyes internátus berendezés. Inhof József előadása szerint e tárgyak a háború alatt, mikor a székházban hadikórház volt elhelyezve, veszték el, illetve mentek tönkre.

Inhof felelőssége ezideig elintézve nincs. Szaktudása azonban, ugylátszik, hiányzik az egyesületnek, mert kénytelenek voltak a szakdolgok elintézésére egy okleveles gazdát alkalmazni.

Kisebbségi nyelvünket védelmezi az, aki uj előfizetést szerez a „D É L B Á C S K A”-nak

Hamis okmánybélyegek vannak forgalomban

A belügyminiszterium körrendelete a hamisított bélyegekről — 250 dinár „névértékűek” a hamisított bélyegek

Nemrégiben nagyarányú bünszövetkezetet lepleztek le Zágrebben, amelynek tagjai okmánybélyegeket hamisítottak. A forgalomba hozott bélyegek egyrészt megsemmisítették, félő azonban, hogy sok példány még forgalomban maradt vagy forgalomba kerül, azért szükséges bizonyos elővigyázatosság a kétszáz dinár névértékű okmánybélyegek vásárlásánál.

A belügyminiszterium közbiztonsági osztálya a zágrebi okmánybélyeg hamisítók leleplezésével és a kétszázötven dináros hamisítványok lefoglalásával kapcsolatosan körrendeletet küldött szét az ország egész területén, amelyben ismerteti az eredeti és a hamis példányok közötti különbséget, hogy a közönség vásárlásánál ellenőrizhesse az eladót.

A rendelet szerint a hamisított példányok

kon a dinár szó cirilicával van nyomtatva, otromba szakadozott betűkkel. A korona elmosódott, némely példányon csak két pontnak látszik. A palást körvonala, amelyen a korona nyugszik, egybefolyik. A kétféjű sas fején levő kis korona csonka. A sasok nem öltik ki a nyelvüket. A címerben Szlovénia és Szerbia emblémája elmosódott. Az eredeti okmánybélyegek színében van a legszembeötlőbb eltérés, amennyiben a valódi bélyegek kávébarna színűek, míg a hamisítványok erősen sötét színűek. A hamis példányok papírja azonkívül vékonyabb és rosszabb minőségű. A recézés megszámlálása szolgáltatja a legkétségtelenebb bizonyítékot. Az eredeti fogazata ugyanis 24×16, míg a hamisítványé 20×15.

Sörög érsek nemzetközi szélhámosok, kokaincsempészek hálójában

Az Athoshegyi zarándoklat tervezői kétes existenciák voltak — Állítólagos olasz gróf, mint konzuli titkár intézte a szélhámos manővert — Bécsben letartóztatták a banda két vezetőjét

Nem régen az a hír járta be a sajtót, hogy a római szent év mintájára 1926-ban nagy világarándoklat lesz az Athos-hegyre, a híres és misztikus görög szerzetes-köztársaságba s a nyugati világ a Lavra-várban felhalmozott kincsek, egyházi emlékek sokaságán át végre megláthatja a bizánci egyház igazi hatalmát. A zarándoklatot Bazile Levendis elefteropouleosi érsek szervezte. Az érseket Novisadon is sokan ismerik, mert az elmúlt télen hosszú ideig tartózkodott városunkban. Rendkívül nagy feltűnést keltett azonban, hogy a napokban a világ-zarándoklat tervezői közül Soprony olasz grófot és egy Geiger nevű cseh állampolgárt különböző szélhámoskodások miatt Bécsben letartóztatták.

Az álérsék kalandja

Ebből az alkalmából a bécsi sajtó drámai eleveésséggel írta le, hogy Bazile Levendis érsek az Erzherzog Karl szállodában, ahol pazarul berendezett lakosztályt bérelt, vad szenvedéllyel reátámadt egy galíciai naftagyáros gyönyörű szép leányára, akit be akart hurcolni a szobájába. A különös botrány hatása alatt a hatóságok érdeklődni kezdtek az érsek kiléte iránt, de legnagyobb meglepetésre a bécsi görög követség és a görög egyházi vezetőség — a bécsi lap szerint — azt a felvilágosítást adta, hogy elefteropouleosi püspök nem is létezik, Bazile Levendisről pedig csak annyit tudnak, hogy egyszerű lelkész volt, akit kicsapongó életmódja miatt megfosztottak papi stallumától.

A bécsi leleplező cikk nagy meglepetést keltett. Az „érsek” ekkor egyidőre eltűnt az osztrák fővárosból. A napokban azonban Budapestre érkezett Bazile Levendis ömenciája és a Rákóczi-uti Palace-hotelben szállt meg. Az érsek igazi emberkolosszus, komor arcát sűrű, fekete szakáll keretezi és nagy, fekete szeméből magikus, szuggesztív erő sugárzik. Budapest után kiderült, hogy a kínos ügyben a püspök személye tisztán áll, de nevével visszaéltek és palástja alatt veszedelmes kalandorok, nemzetközi kokain-csempészek szervezkedtek, hogy kiaknázzák lelkiismeretlen fondorlattal a világi dolgokban járatlan egyházi férfiú jóhiszeműségét a maguk céljaira. Levendis érsek bemutatva diplomáját, mely igazolja, hogy annakidején nagyon jó eredménnyel elvégezte a teológiát, bemutatta a berlini egyetemi bizonyítványát, melynek tanúsága szerint Berlinben nemzetközi jogot hallgatott s utleveleinek halmazával bebizonyította, hogy tényleg görög ortodox-érsek és a jeruzsálemi patriárka kiküldöttje.

Kalandorok hálójában

Az érsek a következőkben beszélt el azt a szédületes kalandot, amelybe a nemzetközi szélhámosok juttatták:

— Mint a jeruzsálemi patriárka megbízottja, Beogradban időztem és fontos egyházi

ügyekben tárgyalásokat folytattam. Mikor a husvéti ünnepek közeledtek, Budapestre utaztam és ellátogattam a budapesti görög konzulátusra is. A konzulátuson megismerkedtem egy magyareredetű fantasztával, aki a pokoli öszezsküvés spiritus-rektora lett. Néhány nappal később ez az ember felkeresett és előadta, hogy monumentális ötlete van, amellyel milliárdokat lehetne keresni. Azután részletesen elmondotta az Athos hegyi világarándoklat tervét. En már akkor figyelmeztettem, hogy ez keresztülvihetetlen.

— Később elutaztam Budapestről és Beogradba mentem. Már csaknem egészen elfelejtettem azt a históriát, amikor a vállalkozó szellemű férfitől meglepetésemre táviratot kaptam ezzel a szöveggel:

„Nagyon fontos Azonnal jöjjen Budapestre! Utiköltség megtérítve.”

Egy szép napon azután Beogradban termett a kalandor. Elmondotta, hogy nagy pénzcsoporttal lépett érintkezésbe, amely hajlandó nagyobb összeget előlegezni. A kapcsolat ekkor újra megszakadt. Közben Romániában időztem és mikor Beogradba visszaérkeztem, a pályaudvaron a budapesti ismerősöm fogadott egy idegen ur társaságában. Lassanként belekerültem a hálójukba. A „konzuli titkár”-ként szereplő egyén hozzálátott a terv megvalósításához. Szuverén kegyvel osztogatta a szerepeket. Egyik bizalmasát élmezései biztosnak, a másikat forgalmi biztosnak, stb. nevezte ki. Nem tudtam, hogy kik voltak ezek az emberek. Bécsben azután összeomlottak a ravaszul felépített tervek. A banda lovagjai összeveszttek egymással, a konzuli főtitkár felmondta a barátságot és eltávozott Bécsből.

A lepel lehull

— Utólag sokmindent megtudtam. Rájöttem, hogy Soprony gróf és Geiger, akik a legfőbb szereplői voltak az athoshegyi manővernek, foglalkozásszerűen üzték a kokaincsempészt. Egyéb szélhámoságokat is bizonyított reájuk a rendőrség. Az olasz Soprony gróf ellen 20 ezer lira jogtalan elsajátítása miatt tettek bünvádi feljelentést. Geigert pedig a napokban tartóztatták le Bécsben hasonló üzelmek miatt. Végül az érsek kijelentette, hogy nem óhajt bünyügyi uton eljárni a szélhámosok ellen. — Az egyház szolgálja vagyok — mondotta —, a megbocsátást hirdetem.

Pléh sparherdek, dobkályhák
nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS
Novisad, Zeljeznicka ul. 38.

HIREK

1925. December 6. Vasárnap

Római katolikus: *Ambrus*. Protestáns: *Ambrus*. Görög keleti: *Katalin*. A nap kel reggel 7 óra 32 perckor, nyugszik 16 óra 10 perckor. A hold kel 21 óra 55 perckor, nyugszik 11 óra 47 perckor. Nemzeti Színház délután: A vasgyáros, este: Marinka a táncosnő. Apolló mozi: A cár nevében. A főszerepben Putty Lya. Odeon mozi: Motauri, Futball: a sabáci Macsva és J. Makkabi bajnoki mérkőzése délután 2 órakor a Karadjordje pályán. Délután 4 órakor a Szerb jótékony négyzet teadélutánja a Sloboda szálló nagytermében.

1925. December 7. Hétfő

Római katolikus: *Miklós*. Protestáns: *Miklós*. Gör.-keleti: *Sándor*. A nap kel reggel 7 óra 33 perckor, nyugszik 16 óra 10 perckor. A hold kel 22 óra 55 perckor, nyugszik 12 óra 16 perckor. Nemzeti Színház: Vojvoda Brana. Apolló mozi: A szenvédely rabjai.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Hazánkban tovább tart a hideg idő. Különösen derült éjszakák lesz nagy hideg. A tengeremléken és Délserbiában olyan hideg lesz, amilyen már régen volt.

Hirek a kalocsai egyházmegyéből.

Mészáros Béla tompai lelkész, kit Vaskut hitközsége egyhangulag plébánosává választott, e napokban foglalja el új állomását, Tompara id. adm.-nak Mayer Dezső bácsalmási káplánt nevezte ki a főpásztor; Talcsik József szeremlei lelkészségről lemondott, helyébe Morvai István baja-belvárosi káplán került; Talcsik Józsefet Bányára, Horváth Ferencet Bányáról Baja-belvárosba és Kellner István id. adm.-t Vaskutról Bácsalmásra helyezték át kápláni minőségben. Róka Lajos nyug. dunapataji pléb. az egyházm. nesztora élete 81 évében, papsága 59 évében Kalocsán nov. 23-án az Urban csendesen elhunyt. Tompara állítólag dr. Schweitzer helyi káplán kerül lelkésznek. Madarason vasárnap délután fogja a templom három új harangját felszentelni dr. Ámon Pál preláthus kanonok, aki 1896-ban volt káplán Bács-Madarason.

Felhívás a vojvodinai nyugdíjasokhoz. Felkérjük az összes nyugdíjasokat, hogy a hátralevő tagsági díjakat f. é. december 6-án a Maros-féle vendéglőben fizessék le, mert ellenkező esetben a tagok sorából töröltetnek. Azonkívül felkérjük az összes nyugdíjasokat, hogy fontos megbeszélés végett ugyanott délután 5 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség

Karácsonyi bazar Somborban. A sombori leányifjusági Mária kongregáció f. hó 6-án vasárnap d. u. 3 órai kezdettel a Sloboda nagytermében csokoládé-délutánnal egybekötött vásárt rendez. A vásár jövedelmét a karácsonyi gyermek-felruházási akció javára fordítják.

Anyakönyvi kimutatás folyó évi november hó 29. napjától folyó évi december hó 6. napjáig. Születés bejelentetett összesen: 26 (huszonhat) és pedig 13 (tizenhárom) fiú és 13 (tizenhárom) leány. Házasság kötöttség összesen: 2 (kettő) pár és pedig: Madacski Emil, keresk. utazó és Szeberányi Vilma. Smetana Ágoston, áll tanító (Kiszács) és Bársony Jus-

zina (Noviszád). Elhalálozás bejelentetett összesen: 15 (tizenöt) és pedig: Zagorcsics Zagorka, 3 hónapos. Dothcs Szeván, földművelő, 37 éves. Zipsz Rádó, 10 hónapos. Kelepovszki Arkádija, hivatalnok, 55 éves. Göröncsics József, napszámos, 63 éves. Marijanov Szeván, napszámos, 14 éves, Csurog. Jovánovits Milán (Vákin), földműves, 63 éves. Özv. Mikászi Edéné szül. Paulits Ida, 63 éves. Boldis utónevét nem kapott fiú, 10 perc. Mayer Mária, cseléd, 21 éves, Horváth Gábor, kereskedő, 40 éves (Kamenicza). Dorotits Tóma, magánzó 29 éves. Offenbacher József, bádogos, 49 éves. Toma János, napszámos 72 éves. Özv. Grünberger Ignáczné szül. Augenföld Zsófia, 35 éves.

A kath. olvasó- és gazdakör kitünő működvelői december 6-án saját helyiségében leadják Csite Károly „Katica” 3 felvonásos népszínművét.

A nasici taningyár és a szentai gőzfűrés Noviszádon lerakatot létesített, mi jele annak, hogy a békebeli állapotok a kereskedelem terén lassan-lassan visszatérnek. A nasici taningyár a szakma legnagyobb gyára, mely a termelés terén vezető szerepet játszik és ez a noviszádi egyedárusítókat, Zelenak és Sternberg céget képessé teszi, hogy olcsóbb anyagokhoz juttassa a közönséget úgy a parkett, mint az összes keményfa készítményekben. A sentai gőzfűrés a külföldi árukkal vetekedő Fichta készítményei, amelyeket minden dimenzióban termet, kiválóak, úgy hogy csak örülni lehet annak, hogy ez az újabb vállalat létesült Noviszádon, amelyet két elismert szakember vezet.

(x) **Tüzifa, koks, porosz szén legjobb, legolcsóbb Vinkovits fatelepen, Örmény-ut. Telefon 257. 2393-1-30**

ODEON! DECEMBER 6-án! ODEON!

MOTOURI

(A kannibál szigetek borzalmái)

Rendkívüli látványosságú film 6 felvonásban. Főszerepben: Alice Terry és Ramon Navarro

A sajtó a nyomozás szolgálatában. A múlt év február 15-én Király Mária novisadi lakosnő egy novisadi ékszerésznél eladásra kínált egy briliánsokkal kirakott női aranyórát. Az ékszerésznak gyanus volt az asszony és jelentést tett az esetről a rendőrségnek, amely ennek alapján kihallgatta. Király Mária a rendőrségen azt mondta, hogy találta az órát, amikor megkérdezték miért nem szolgáltatta be a rendőrségen azzal védekezett, hogy nem tudott olyan törvényről, amelynek értelmében a talált tárgyakat át kell adni a rendőrségnek. A rendőrség az ügyet átadta a járásbírósnak, amely ez év július 11-én 5 napi elzárásra és 200 dinár pénzbüntetésre ítélte Király Máriát, mert nem szolgáltatta be a talált órát. Király Mária elítélését a Délbácska közölte és ezt olvasta Herbich József selyemgyári igazgató, akinek lakásáról sok ékszer, többek között egy női aranyórát is elloptak Herbich József a rendőrségen felismerte, a Király Mária által talált órában a sajtóját. Herbich most lopás miatt tett feljelentést Király Mária ellen, akinek a férje házmester a selyemgyárban és ezért felmerült a gyanu, hogy Királyné, aki takarított Herbichéknél ellopta ezt az órát, ezenkívül még két férfi aranygyűrűt, egy 50 cm. hosszú női aranyláncot, egy pár fülbevalót stb. A rendőrség e gyanúok alapján őrizetbe vette Király Máriát.

Mohácsnál megállt a jég. Az utóbbi napok nagy hidege következtében a Dunán megindult a jég. Mohácsi jelentés szerint tegnap éjjel ott befagyott a Duna.

(x) **Erdélyi, bosniai és sloven deszkák** első osztályú minőségben, Lišić **ujfatelepen a kanálison** tul, a most újból 10^{0/0}-tól 20^{0/0}-ig leszállított árban kapható. Telefon 306. 226

Agyonsújtotta a villamosáram. Bródi tudósítónk jelenti, hogy az ottani vagongyárban súlyos szerencsétlenség történt. A gyár villamosközpontjában alkalmazott Devicsics József szerelő kezével megérintette a vezetődrót, amely azonnal megöltte. Devicsics halála alkalmával félnapos munkaszünet volt és két ezer munkás és tisztviselő kísérette utolsó útjára a szerencsétlenül járt villanszerelőt.

Betörők a bródi munkásbiztosító pénztárban. Szlavon-bródi tudósítónk jelentése szerint az ottani munkásbiztosító pénztárba pénteken éjjel betörtek, a pénztárhelyiségben feltörték a Wertheim kasszát és az ott levő 3000 dinárt magukkal vitték. A rendőrség megindította a nyomozást a tetteseket azonban még nem fogta el.

Mai mellékletünk. A „Délbácska” mai számához a Rein A. és Társa ismert zagrebi bankház feltűnésteltető szövege van mellékelve, amelyet olvasóink különös figyelmébe ajánlunk. A cég általánosan ismert jóhírnevét és szeriozításától eltekintve, a legutóbb lefolyt osztálysorsjáték majdnem valamennyi főnyereményét, ugymint Din. 400.000, Din. 300.000, 80.000, 60.000, 40.000, valamint az egymillióprémiumát kizárólag a fenti cégnél vásárolt sorsjegyek tulajdonosai nyerték.

Eliopta a kölcsönkért ruhákat. Ivanics Andrija noviszádi halász feljelentést tett Lazarevics Bozsó halász ellen, aki egy napra kölcsönkérte tőle 1600 dinár értékű ruháját és cipőjét, azután leutazott Beográdba és ott eladta Ivanics ruháját. A rendőrség őrizetbe vette Lazarevics Bozsót.

Azt hitte, hogy megfeledeztek róla. Jurcsics Nikola 24 éves dubrovniki születésű pincér a múlt évben Vukovics-ucca 10 számú házban lakó szállásadójától elloptott egy ruhát, azután pedig megszökött Noviszádról. A napokban visszajött Noviszádra, abban a hiszemben, hogy a rendőrség megfeledezett róla, egy detektív azonban felismerte és bekísérte a városházára, ahol őrizet alá vették. Jurcsics Nikolát a mostari törvényszék is körözi egy 1925-ban elkövetett bűncselekménye miatt, Jurcsicsot a rendőrség ma adja át az ügyészségnek.

Ei ne feledje, hogy december 6-án vasárnap este 8-kor kerül színre a „Katica” 3 felvonásos gyönyörű szindarab a kultéri kath. Olvasó- és Gazdakörben, Dudarska (Epres) u. 18. szám.

Két nap előtt szabadlábba helyezték, tegnap újra letartóztatták! A noviszádi rendőrség a múlt héten letartóztatta Pávics Dusánt és átadta az ügyészségnek, amely két nappal ezelőtt szabadon bocsátotta, de egyuttal rendőri felügyelet alá helyezte. Tegnap Fauszt Imre hirdetőiroda tulajdonos tett feljelentést Pávics ellen sikkasztás miatt, mire a rendőrség ismét letartóztatta.

Rokkant a pincében. A novisadi Kraljica Marija szálló egyik dohos pincéjében, patkányok társaságában lakik már évek óta Pittner György petrovaradini hadirokkant, akinek srappellővéstől sérült két lábát itt amputálták Novisádon. Pittner a Kraljica Marija udvarán cipőtisztogatásból tengeti életét, de ez az élet kevés könnyűületet ismer. A kétlábú és kétkezű kollegák nincsenek tekintettel arra, hogy Pittner „egyenlőtlen” fegyverekkel küzd mindennapi kenyéréért. Pittner a szó legszorosabb értelmében nyomorog és a „Délbácska” utján is kéri a jószívűeket, hogy segítsenek, mérhetetlen nyomán. Minden pénz-, vagy természetbeni adományt elfogad. Feltalálhat egészen napon át a Kraljica Marija udvarán.

APOLLO dec. 6-án. — El ne mulassza megtekinteni LYA de PUTTY

A CÁR NEVÉBEN!

cimü rendkívüli attrakcióját!

— Szombaton lesz az Oestvig hangverseny. Oestvig hangversenyét, amelyet csütörtökre terveztek, szombatra halasztották.

(x) Tüzifa, szén, koks legolcsóbb Keller faterlepen, Strand ut. Telefon 417.

— A Miasszonyunkról nev. Szegény Iskolanővérek hálásan köszönik Jakovlevics Kesler és Holik valamint Ladisics-Talzon és Klein Eugén uraknak a szegény gyermekeknek küldött ajándékot. Fizessen érte a jó Isten százszorosán, különösen sok-sok lelkiörömmel!

— Községi választások Szlavon-Brodban. E héten tartották meg Szlavon-Brodban a községi választásokat, amelyen a 3470 választó közül mindössze 1152 szavazott le. A választás eredménye: megválasztottak 10 rádicspártit, 5 munkást, 3 radikalist, 2 független demokratát, 2 zsidót, és 2 tagot a vendéglősök és pékek pártjából. A községi bíróválasztás január 2-án lesz és a legtöbb esélye Tauschmann Lajos építésznek, a Rádics-párt elnökének van.

— A Női Mária Kongregáció f. hó 8-án, kedden d. u. 5 órákor ünnepies gyűlést tart tagfelvétellel a zárda kápolnában, amely alkalommal kongreganistáinkat és t. vendégeinket meghívjuk. A közös szt. gyónás hétfőn d. u. 6 órákor és a közös áldozás kedden, a 6 órai mise alatt lesz. Kérjük a kongreganistákat a gyónást lehetőleg hétfőn elvégezni. Elnökség.

— Elsőrendű tűzifák, legjobb porosz szalon köszén és gázkoks házhoz szállítva, legolcsóbban kapható Schwarz Testvéreknél Novisad, Haltér 11. sz. 1—0 2018.

— Tudja-e mi a törv. védett Winga Bonbon?

— Dr. Mita Aradski ügyvédi irodáját Massarykova u. 7. szám alól saját házába, Mite Ružića u. 1. (Kath. templomudvar) alá helyezte át.

Kisérleje meg szerencsédjét és vásároljon sorsjegyet Novisad legnagyobb elárusítójánál. **Minden második sorsjegy nyer** és így a nyerési esélyek az eddiginél is nagyobbak **Lustig Lajos, váltóüzlet Novisad, Kralja Aleksandra 13.**

BÁCSMEGYEI FŐLÖBIRTOROSOK FIGYELMÉBE!

Jelzálog kölcsönöket
kedvező visszafizetési és kamatfeltételek mellett folyósít a

KERESKEDELMI és IPARBANK R. T. NOVISADON

A kölcsönkérőknek telekkönyvi kivonatot és kataszteri birtokívet kell betérjeszteniük a kölcsönigénylés alkalmából. 2131-1-10

Tüzifa, kőszén, koks legolcsóbb, legjobb LIGNUM BRACŌA POPOVIĆ cégnél, Jermenski drum.

FELHIVOM FIGYELMÉT!
(2383) versenypékes aráimra, (1—6) 12 kirakatomban elhelyezett prima

ÜVEG és PORCELLÁN
aráimra a Kralja Alexandra ulica 7. szám alatt (kapu alatt) valamint a főútleben Žitni trg 15. A legelőnyösebb kiszolgálás! Oriási választék!

HERMANN LÖWENBERG NOVISAD
üveg és porcellán nagykereskedés Žitni trg 15.

HA A NŐ SZIVÉHEZ

akar férközni, csak a SOA-nál vegye Karácsonyi prezentjét.

REDUKÁLT ÁRAK!

SPORT

Ma délután Macsva—Juda Makkabi bajnoki mérkőzés

Karadjordje pálya: Biró: Simovics

Az őszi forduló utolsó bajnoki mérkőzését játsszák le. A mérkőzésre mindkét fél nagy ambícióval készülődött. A vendég Macsvának tulajdonképpen ez lesz a bajnokság szempontjából első komoly küzdelme. Az eddigi mérkőzéseire minden alkalommal igazolatlan játékosokkal állt ki és ez a körülmény sokat elvett a bajnoki mérkőzések érdekességéből. Nem is szerzett eddig a Macsva egyetlenegy bajnoki pontot sem. Mára azonban minden egyes játékosát leigazoltatta és a legjobb csapatával áll ki a Makkabi ellen.

A Juda Makkabi a Rádnicski ellen győzelmet aratott csapatát állítja sorompóba. Az időjárás megállapodott és a pálya talaja nem gördít akadályt a játéktudás teljes kifejtése elé. A vendégcsapat győzelmét várjuk.

Hetterle (NAK) játékjogát a kerület felüggesztette, mert Petrovaradinban mint egylete második csapatának kapitánya a mérkőzést vezető bíróval szemben tiszteletlenül viselkedett.

A válogatottak tegnap esti összejövetelére kedélyes hangulatban folyt le. Az estély teával kezdődött, amelyet rummal és citrommal szolgáltak fel. A citromnak nem nagy volt a keletje, annál inkább a rumnak, amely a hideg időjárásra való tekintettel teával együtt jó melegágyul szolgált az utána következő asztali bornak. Az összejövetelen felköszöntők is hangzottak el, amelyek további kitartásra buzdították a válogatottakat. Ezt a buzdítást sokan nagy ravaszul az evés-ivásra értékelték, mert a közvetlen vacsora után megrendezett összejövetelen kerek száz szendvicset fogyasztottak el a hál' Isten jógyomru válogatottak.

Sportkeresztretjvényt közlünk lapunk mai számának 12. oldalán. A keresztretjvényt Paquor József szerkesztette.

Simovics vezeti a mai mérkőzést. Simovics egyike legszorgalmasabb bíráinknak és helyes sportérzékkel nem válogat a mérkőzések között. Teljes joggal megérdemli tehát, hogy az ifjusági és második csapatok mellett az ugynevezett nagy mérkőzések vezetését is rábizzák annál is inkább a legutóbbi mérkőzések sima és hozzáértő levezetése miatt működését gáncs nem érheti.

A Juda Makkabi a mai mérkőzésen a következő csapattal áll fel: Morgenstern—Fiedler, Kiss II.—Schwemm, Miskolczy, Brüll—Simony, Kacaf, Fischer, Vig, Hauser.

Felkérem a következő játékosokat: Dusing, Varga, Pelikán, Boros, Weisz, Heterle, Neuwirth, Sázo, Mitrovics, Georgijevics, Greuling, hogy ma délelőtt fél 11 órákor a NAK-pályán megjelenni sziveskedjenek a 25 perces Radnicski—NAK I. B. bajnoki mérkőzés miatt. Lucianovics intező.

Beograd

Jugoslavia—Slavia (Sarajevo) 7:3 (5:2).

TÖRVÉNYSZÉK

§ Letartóztatott tolvajok. Tegnap Djakovics Gyóka noviszádi, Hrnyevics Gyura vukovári és Pavlovics Andrija futaki születésű egyéneket beszállították a noviszádi ügyészség fogházába. Mindhármat lopással vádolják.

§ Száz dinárral meg akart vesztegetni egy rendőrt. Rajin Jovan noviszádi vendéglős 1923. évi október 23-án este a megengedettnél hosszabb ideig tartotta nyitva vendéglőjét. Éjféli felé Velimirov Vasza és Puskás István rendőrökből álló őrzőcsapat beállított a ven-

déglőbe és figyelmeztette a vendéglőst a zárórára, a vendégeket pedig felszólították, hogy hagyják el a helyiséget. Rajin erre száz dinárt akart Velimirovnak adni, hogy hagyja ott a vendégeket. A rendőr feljelentést tett Rajin ellen, akit a bíróság tegnap egy havi fogházra és 500 dinár pénzbüntetésre ítél megvesztegetés miatt.

TÖZSDE

Dec. 5	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	—	—	—	177.25
Zürich	1088.75	—	—	1930.—
Newyork	56.64	—	—	—
London	273.60	—	—	485.50
Páris	218.50	—	—	387.50
Milano	228.—	—	—	404.—
Prága	167.50	—	—	296.25
Berlin	1346.—	—	—	2380.—
Budapest	791.50	—	—	—
Brüsszel	22.66	—	—	453.50
Bécs	794.50	—	—	—
Bukarest	25.15	—	—	45.75
Amsterdam	—	—	—	40.20
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloniki	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 december 5, 5 óra

Bécs	794.50	Prága	167.50
Páris	218.50	Zürich	1088.75
Milano	228.—	London	273.60
Newyork	56.64	Budapest	—

Irányzat: csendes

Chicago terménytőzsde

1925 december 5, 10 óra

Buza	Tengeri
December	December . . . . .
május 1926	május 1926 . . . . .
Július	Július . . . . .

Irányzat: buza, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 december 5. (Hivatalos jegyzések)

Buza	Tengeri
bácskai Usancen, duplikát kassza	kinálat 300.—, 1000 mm
Zab	
bácskai dupl. kassza	kinálat 185.—, — mm
Tengeri	
bácskai öreg duplikát kassza	kötés 157.50, 100 mm
bácskai III-IV, d. k.	kötés 145.—, 500 mm
bácskai III—IV. Tisza R. k.	kötés 150.—, 4000 mm
bácskai III-IV, Duna R. k.	kötés 160.—, 4000 mm
bácskai IV. Tisza R. k.	kinálat 160.—
bánáti III-IV. Begej R. k.	kötés 160.—, 4000 mm
bácskai V. Pancsevo hajó R. k.	kötés 160.—, 1000 mm
szerémi uj d. k.	kötés 130.—, 800 mm
szerémi XII-l. d. k.	kötés 130.—, 1000 mm
szerémi száritott d. k.	kötés 155.—, 300 mm
szerémi száritott, l. d. k.	kötés 165.—, 2000 mm
Buzaliszt	
bácskai nullás gg. d. k.	kötés 475.—, 500 mm
bácskai nullás gg. d. k.	kötés 460.—, 100 mm
bácskai nullás g. d. k.	kereslet 445.—
bácskai 2. sz. kenyér d.k.	kötés 450.—, 300 mm
bácskai 2. sz. kenyér d.k.	kötés 390.—, 100 mm
Buzakorpa	
bácskai gab. jutazsák. d. k.	kereslet 110.—
	kötés 110.—, 100 mm
Bab	
bácskai fehér, Usanc. d.k.	kötés 180.—, 300 mm
bácskai kézzelzedett	kötés 210.—, 200 mm

Irányzat: szilárd

(x) Minden 2-ik sorsjegy nyer!!! az állami osztálysorsjegyek 11-ik játékában. A 10-ik játékban vevőink számos kisebb nagyobb összeget nyertek. A sorsjegyek az 1-ső osztályra már kaphatók és kérjük t. vevőinket tekintettel, a kedvező nyerési lehetőségekkel járó érdeklődésre minél előbb vegyék meg sorsjegyüket. Vojv. Trg. Ag., Kralja Petra 29. Telefon: 582 2372-1-0

— **Orvosi hir.** Dr. Holzschuch Jenő orvos-operateur, a drezdai (Prof. Kehrler) és zürichi nőgyógyászati és szülészeti klinikáknak két éven át volt aszisztense, a novisadi áll. kórháznak volt alorvosa stb. orvosi gyakorlatát Bácska Palánkán (Lindenschmidt-féle villa) megkezdte. 2351-3.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátralelőkben levő előfizetőinket és viszontelárusítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel „Délbácska” kiadóhivatala

Hirdetőink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

A DUNA VIZÁLLÁSA

December 1-én reggel	—	—	—	329
December 2-án	„	—	—	318
December 3-án	„	—	—	302
December 4-én	„	—	—	287
December 5-én	„	—	—	264

Szerkesztésért felel: TOMAN SANDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

Nyilt-tér*)

Nagys. Dr. Szalontay Zoltán urnak
Novi Sad.

Alulírott elmulasztatlan kötelességet teljesítek, amikor a nagy nyilvánosság előtt legnagyobb hálaírnak és elismerésnek adok kifejezést Dr. Szalontay Zoltán orvos urnak azon páratlanul lelkiismeretes és rendkívül korrekt háromszoros operatív beavatkozásért, amellyel súlyos bajomból rövid 10 nap leforgása alatt kigyógyított és újra munkaképessé tett.

Čib, 1925. december 4

Megkülönböztetett tisztelettel:

Geiger Jakob
kötélgyártó mester.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓ HIRDETÉSEK

REZÜSTÖK, pléh üst-házak legnagyobb választéka. Mélyen leszállított árak. Vasa Malocić rézműves Novi Sad, Kisačka ul. 32. 2466-1-12

Egy jó karban levő ZONGORA jutányosan eladó Zmaj Jovanović u. 35. 2465-1

1 nagy MÁNGORLO, 2 ággy, 2 matrac, 2 éjjeli-székény, 1 asztal, 1 tükör, 1 divány, 1 pár 37-es hócipő eladó. Juhász Mária, Temerin u. 6. 2467-1

HÁZ ELADÓ. Érték-ősní lehet Gajeva u. (Könyök) 8. szám.

LEVELEZŐNŐ-KÖNYVELŐNŐ, perfekt szerb, magyar, német, mérlegképes könyvelő, gyors gépirónő, kereskedelmi érettségivel, több évi gyakorlattal állást keres január 1-ére. Ajánlatok a kiadóba címzendők 500. sz. alatt. 2464-1

BUTOROZOTT SZOBA kiadó. Cím a kiadóban, Trg Oslobođenja 3. szám, Wagner-palota. 2397-1-0

TANULÓ LEÁNY varráshoz és szabáshoz azonnal felvétetik. Magyar u. 70. szám. 2397-1-0

Ha állásra van szüksége,

forduljon „Jugokommercia” állasközvetítőhöz, Parnogmlina ulica 10.

MEGHIVÓ

A NOVISADI KATH. OLVASÓ- és GAZDÁKÖR
1925. december 6-án, vasárnap a saját helyiségében, Epres u. 18.

SZINIELŐADÁST

rendez, melyre a kör tagjait tisztelettel meghívja a rendezőség. — Szinre kerül:

KATICA

Csibe Károly háromfelvonásos énekes népszínműve
Rendező: **Diner Gyuszi.**

SZEMELYEK:

őzv. Gál Bindiné — — — Buzgó Erzsike
Katica, leánya — — — Mazány Juliska
Agoston, keresztfia — — — Gausz József
őzv. Csinko Istókné — — — Lépes Mariska
Csicsó, fia — — — Lepár András
Csiza Gergő — — — Péntes István
Naca — — — Mókus Margit
Kálmán — — — Székely János
Naci — — — Andricsek János
Muzsikus cigányok, leánvok, legények és asszonyok — Történet jelen időben
Kezdeté este 8 órakor — Jegyek elővételben kaphatók — Ütőhely 15.— Din., Állóhely 10.— Din.

KALAPOKAT

fest, tisztít és alakít a legmodernebb kivitelben. Új női, férfi és gyermekkalapok készítése

Török Károly, Magyar u. 66-68. szám.
2474-1-2

50-100 dinár jutalékot fizetünk

Önnek, ha 1 és 2 szoba-konyhás kiadó lakás-címeket közöl velünk — Parnogmlina ulica 10.

Eladó

egy jókarban levő 48 colos cséplő az összes hozzávaló felszerelésekkel és elevátorral

Cím: Mošorin, Pál Márton
Kutas ul. 582. szám

Ha kiadó lakása van,

jelentse be nálunk és mi díjmentesen azonnal kiadjuk, Parnogmlina ulica 10. (Az udvarban.)

Legcélsebb és legalkalmasabb **Karácsonyi ajándék: a bélyeg!**
Beszerzési forrást megmondják a kiadóban

2475-1-0

Garantált tiszta fehér

kőso

és finoman örölt kőso, vagononként és kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermekkalapok alakítását vállalja az új formák szerint festés minden színben Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Autogarage és autójavitóműhely

elvállal garancia mellett generális autójavitásokat és autóheggesztéseket, motorfejeket és tüzszekevényeket, továbbá minden e szakmába vágó munkát a legaktuálisabb árak mellett

J. Pešenjanski N-Sad, Madjarska u. 53
2366-1-0

Társat keresek

motormalomhoz, esetleg fél malomrészt eladok

Buza vámörleszt 10⁰/₀-ra 2469-2x

Kukorica vámörleszt 8⁰/₀-ra elvállalok

Mihajlovits Alajos Novisad, Pirosi ut 109. szám

Tanuló leányok

női divatszalon részére azonnalra kerestetnek.

Elizek Lajos, Gajeva (Könyök) ucca 7.

Egy jól berendezett

vegyeskereskedés
teljes berendezés áruval és lakással együtt olcsón eladó

Bővebb megtudható:

Boldocky Andrásnál Petrovác

Uj ház,

mely áll 3 szoba, 2 konyha, 2 ételkamrából 1/4 hold szőlővel eladó. Őzv. Teobald Károlyné Darányi-telep II. csoport 60. sz.

Mit nyujt Önnek

PÓSTYÉN

csuz, köszvény, ischias, izzadmány, női betegségek stb. ellen?

- 1) **Legbiztosabban visszaserzi** az egészségét a 67° C. radioaktív iszapfürdők által.
- 2) **Már 55 ék-ért** kap kitünő lakást és ellátást.
- 3) **Élvezi** amellet a legszebb győgparkot a Vág folyó mentén, elsőrendő koncertekkel és mulatsággal.
- 4) **Házi kurára** minden gyógytárban és drogériában olcsó pénzen kap iszapkockákat és kompresszeket.

Felvilágosításokkal szolgál:

Pelikán Lipót, V.-Becskek.
Főraktár:

MICHELS GYÓGYSZERÉSZ,

NOVISAD, FUTOŠKI PUT 4.

Díjtalanul közvetítünk Önnek

tisztviselőt, segédet, soffórt,

vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia” állasközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

Szép és olcsó

Karácsonyi ajándékok

kaphatók

Ertl Bálint

ékszerész és órásnál Novi Sad, Kralja Petra u. 30.

Vasárnap megnyílik a **Lövöldei Buffe** **JÉGPÁLYA** Melegedő. **Bérletjegy** egész napon át váltható!

OLCSÓ KARÁCSONYFÁK

kaphatók nagyban és kicsinyben. Közlelbbit:

Lukács Józsefnél,

Jovan Aranyijeva (Damjanich) ulica 4. szám.
2453-1-3

Egy másfél éves kandisznó eladó

Cím: Slovačka (Attila) utca 34. szám.
2461 SIMON. 1-2

Kaucióképes elárusító

lehetőleg olyan, aki péküzletben már alkalmas volt, felvétetik.

ADLER GÉZA és FIA

2452 sütőde, Šlukinja u. 7. 1-2

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könnyvítelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelenkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz Trg Oslobođenja 3.

818-0

Keresünk komoly fiatalembert

a műszaki vagy vaskereskedő szakmából. Érettségivel bírók előnyben. Nyelvismeretek megkivántatnak. Csakis írásbeli ajánlatok

Erdős Henrik és Tsa cég

Novisad, Temerinska 8. szám intézendők.

Kosztosokat olcsón

felvesz a **Fehér-féle vendéglő,**
Ustavka (Alkotmány) ulica 42. szám.

Könyvelői, levelezői, utazói,

vagy egyéb megfelelő állást keres magyar, német, szerb nyelven beszélő 31 éves keresztény, nős, volt gabonakereskedő bármely helységben. Sokoldalú tapasztalattal és megfelelő óvadékkal rendelkezik. Szíves megkereséseket „Önálló munkaerő” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbítja. 2378-1-2

Olcsóbb lett a hús!

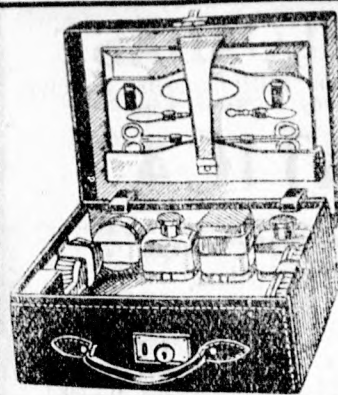
A marhahúst és borjühúst különként két dinárral olcsóbban árusítom, mint bármely novisadi mészáros üzletben.

Schaner Eduard

2434-1-2 Kr. Alexandra uccai piac és Futaki uccai piac.

ÜRES SZOBÁK

kiadók 250.— dinártól feljebb „Jugokomercia” lakásközvetítőnél, Parnogmlina ulica 10.

Legszebb Karácsonyi és Újévi ajándék még mindig egy szép tárgy börből!

Főüzlet: **Novi Sad F. DIETRICH** Fióküzlet: **Novi Sad F. DIETRICH**
Kr. Petra 30. Fő-utca.

Bőr diszműáru kereskedő és speciális készítőnél.

Nagy választék saját készítésű gyönyörű és modern kivitelű női táskák, férfi pénztárcák, portmonék, utinecessairek, manikűr, cigaretta és szivartárcák, valamint utazó- és kézibőröndökben épügy, mint mindennemű e szakmába vágó bőrdiszmű áruban. **Olcsó árak!** Szolid kiszolgálás!

Telefon 547.

Telefon 547.

ZELENAK és STERNBERG

a sentsai gőzfűrés és a nasici tannígyár egyedárusítói

ajánlanak prima asztalosárut, parkettát, komlórudat, ládadeszkát és

prima tűzifát

vaggontelekben és detailban ölenként aprítva és házhoz szállítva

eredeti gyári árakon.

Parkettaraktár: **Kr. Alexandra 7.**

Postafiók 180.

Iroda: **Mali Limán, Militz-ház.**

2459-1-0

TELEFON 455 TELEFON

utján rendelje meg a tűzifát a

D.D. za Eksploataciju Drva-nál

(Novisad, Strand ut mellett)

ha jó és olcsó tűzifát akar, mert nemcsak olcsó fát kap, hanem

1/4 öl tűzifát ingyen kap,

mert minden hó végén kisorsolunk egy napot a közjegyző közbejöttével és

mindenki,

aki ezen a napon rendelte fáját, az a szállító-jegy igazolásával

1/4 öl tűzifát ingyen kap!

2376-1-0

1 és 2 szoba-konyhás

lakások belterületen olcsón kiadók „Jugokomercia” lakásközvetítőnél, Parnogmlina ul. 10.

Gyárosok, kereskedők, ügynökségek figyelmébe!

Utlevél láttamoztatást és beszerzést az összes követségeknél elvállal. Napi futárszolgálat. Elvállal a legolcsóbban levelek és csomagok átadását és átvételét, valamint bármely megbízást Beogradban. — Uti felvilágosítással, valamint beutazási, tartózkodási engedélyek ügyében díjmentesen ad felvilágosítást. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan elintézi.

Vojvodjanska Trgovačka Agencija, Novi Sad, Kralja Petra ul. 29.

Telefon: 582.

„VELOCITAS” Privát posta, Novi Sad, Pašiteva ulica 25. szám.

Lehetővé teszi Novi Sad lakosságának azt, hogy a postaküldeményüket, ugymint csomagokat, értékes és ajánlott levelüket gyorsan továbbítja.

Ezek után sok időt takarít meg minden feladó, ha „VELOCITAS” által továbbítja küldeményét és nem kell órákig várni a posta salterek előtt. 2444-1-2

Van szerencsem a tisztelt hölgyközönséget és a női divatszalon tulajdonosnőket értesíteni, hogy a

műhímezéshez

a legújabb párisi és bécsi mintáim megérkeztek. Tisztelettel: **KORN JÓZSEF** női divatszalonja Novisadon, Trg Oslobođenja 1. szám. 2388-12x

Hölgyeim és Uraim!

— Fedezték-e már cipőszükségeiteket?
— Ha nem, forduljanak:

Szabolics Pál-hoz,

Novisad, Ustavka ul. 26., ahol tartós és modern cipőt minden fazonban az alanti árak mellett rendelhetnek: 1 pár férfi varrott cipő 400-450 Dinár. 1 pár női varrott cipő 320-400 Din. részletfizetésre

Zongorák

és **Pianinok**

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17. Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quinttisza hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSBORT ÉS HANGOLÁSBORT ELVÁLLAL.

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

A DÉLBÁCSKA VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Asztal-fiókom...

Tea rózsá illat csapja meg arcom,
Ha kinyitom halkán, remegő kézzel,
Kis asztal fiókom.

Szerelmes levelek, — hervadt virágok,
Elsárgult drága írások, — hevernek,
Álmodnak: vagy élnek itten szanaszéjjel...

Egyikből ibolya lép ki: — sötét kék fátyol lepel,
„Mint egy álom — remegve kíséri...
Hozzá andolító szó: —
Csókokkal borítottam ezt is,
Szívemből téptem ki“

Másik borítékban meghunyaszkodva
Lapul a — Hortensia — amit tíz éve
Küldött — amulettel, — a habléány:
A szép — Terézia...

A sok dedikált fénykép: —
Lapos — amulettel: — most hirtelen
A szívemen keresztül mentek...

Életem, édes vérvörös titkai
Elröppent lázas álmok tanúi...

S ahogy így bujkálok a sok-sok emlék között
egy piros bársonyokba ütközök:
Belőle etefántcsont óra nevet,
Mutatja még most is a délutáni hetet...

Ezt sem kértem, úgy adta Leonka titokban:
Égő piros selyembe burkoltan,
S emlékszem, — mikor az Élet vihara
Elsodort messzire, messzire
Egy fájó bus könyv csillogott
Fekete, — ábrándos szemében...

Oh! emlékek, emlékek
Ha egyszer elvinnétek
Messzire, Messzire!
St. Kanjiza.

ALEXANDER S. BATA

Két évvel hamarabb befejezheték volna a világháborút

A szövetségesek elszalasztották a kedvező alkalmat — Wilsonnak 1916-ban kész terve volt a háború befejezésére — Edward Grey szenzációs emlékiratai

(London.) Edward Grey, lord Anglia háborús külügyminisztere most adta közre emlékiratainak két kötetét: Huszonöt év 1892—1916 címmel. Az emlékiratok legnagyobb érdekessége abban van, hogy Grey véleménye szerint is már 1916-ban be lehetett volna fejezni az 1918-ig elhúzódtó hosszú és véres háborút. Erre vonatkozó érdekes fejtegetéseit az alábbiakban közöljük:

Azután, hogy 1914 augusztus 4-én Anglia megüzente a háborút Németországnak, Grey politikai elvei mélyeséges változáson mentek keresztül. Állandóan azzal a gondolattal foglalkozott, hogy miképpen lehetne elkerülni a háború borzalmaival. Ugy vélte, hogy az ő javaslatának elfogadásával nyomban egy békekonferenciát kellene összehívni. Grevt valóságos kinezta a világ gyökeres fölfordulása. Előre látta, hogy a világháború nyomában nagy változásokon esik keresztül a világ és már akkor megmondotta, hogy egész Európában munkáskormányok kerülnek az országok élére. Leírja többek közt, hogy 1914 augusztus 3-ikán különös megjegyzést tett egyik barátjának. Már estefelé volt, sötétedett és a külügyminisztérium falai mögött kigyultak a lámpák. Ezt mondta:

— Európában kialusznak a lángok és mi nem fogjuk már égve látni amíg élünk.
Valóban a régi világosságok már nem

gyulhattak fel többé. A szükségből gyújtott világosság nem is volt egyéb, mint tartalmatlan illúzió. Kérde most már: nem lehetne-e néhány új világosságot felgyújtani, amelyek jobbak volnának, mint a régiéek voltak.

Grey emlékirataiban igen sok érdekes dokumentumot közöl le, amelyek élénk fényt vetnek az Egyesült-Államok semlegességi ideje alatti kereskedelmi összeköttetéseire. Legérdekesebb az a memorandum, amelyet 1916-ban House ezredes és Grey lord foglalt össze s amely magába foglalja azokat a javaslatokat, amelyeket Wilson elnök akart megvalósítani és azokat a békefeltételeket is, amelyeknek alapján ő kész volna tárgyalni az Egyesült Államok nevében. House ezredes a memorandum másolatával elutazott Washingtonba, ahol Wilson elnök is aláírta a memorandumot és a szövegben csak egyetlen szót változtatott meg. Ennek a memorandumnak a végleges szövege a következő:

MEMORANDUM.

Bizalmas.

— Heuse ezredes úgy informált engem, hogy Wilson el van határozva a békekonferencia összehívására javasolására, azért, hogy véget vessen a háborúnak, mihelyt kedvezőbb híreket kap Franciaországból, vagy Angliából. Ha a szövetségesek elfogadják ezt a javaslatot és ha Németország továbbra is ellenállana, akkor Amerika azonnal háborút üzen Németországnak. House ezredes kifejezte azt a véleményét, hogyha a konferencia megvalósul, a szövetségesek részére kedvező feltételű béke köthető, ha azonban a tárgyalások eredménytelenek lesznek, akkor Amerika a konferen-

Lelkesedés viszi előre az atlétát

A testi kondíció mellett nagy tényező az atléta lelkiállapota — Az önbizalom felkeltése a mesterek főfeladata — Az akaratnevelés az első lépés

Régi dolog, hogy a versenyző, akármilyen sportágnak híve is, nagyon ritkán tud kétszer egymásután egyforma eredményt elérni. A versenyeken tűnik ki leginkább, hogy mennyire nem lehet az embert géppé alakítani, még a leglelkismeretesebb tréning árán sem. Aki sokat foglalkozott versenyzőkkel, vagy maga is megpróbálta a tréning nehéz mesteriségét, az tudja legjobban, hogy a versenyen elért siker vagy sikertelenség nemcsak egy vagy más tényező közvetlen következménye, hanem akár a győzelemhez, akár pedig a vereséghez rendkívül sok külső körülmény járul hozzá.

A versenyzőre ható külső és belső hatások taglalása egész tanulmányt igényel. Most csak úgy rövidesen akarunk szólni egyik-másik tényezőről, amely az atlétát, uszót és a többi sportembereket előreviszi és mindennél erősebben hajtja a győzelem felé.

A kondíció olyan kifejezés, melyet sokszor hallunk az atléták szájából. Halljuk, tudjuk, hogy annak valószínűleg igen nagy fontossága van. Hiszen csak vissza kell emlékezni a párisi olimpiára, az egyöntetű megállapítás szerint az amerikaiak rossz kondíciójuknak köszönhetően rosszabb szereplésüket, a finnek viszont jó kondíciójukkal értek el oly nagy-

szert sikereket. Kondíció sportnyelven annyit jelent, mint azoknak a külső és belső viszonyoknak összessége, melyek valamely testet, vagy ennek tulajdonságát bizonyos állandó formában tüntetik fel. Általában, ha kondícióról hallunk, ezt mindig a testi állapotra vonatkoztatjuk és ha egy jó kondíciójú atlétáról beszélünk, mindig egy jó testben levő atlétára gondolunk. Arról azonban megelégedünk, hogy a jól ápolított test még nem jelenti a teljes kondíciót, mert a test olyan lelki defektusokat takarhat, amelyek erősen a kondíció rovására szolgálnak.

Arról, hogy miképpen fokozzuk testi képességeinket, mit tegyünk, főleg azonban, hogy mit ne tegyünk, sokat hallunk. Hallottunk svéd, finn, amerikai szisztémákról, különböző stílusokról, melyek elsajátítása az eredmény fokozását elősegíti. Arról azonban, hogy egy megfelelő előfeltételekkel rendelkező atlétát miként nevelhetünk igazi versenylétává, és hogy melyek azok a körülmények, melyek a versenyzéshez szükséges lelkiállapotot, lelkesedést, hangulatot megteremtik, illetve befolyásolják, arról nagyon keveset. Általában a tréner, a magánviszonyok, a sajtó és a közönség az, melyek az atléta lelki kondíciójára nagy befolyással van. Elsősorban a tréner az, akinek az atlétát nevelni kell. Ennek egyik fontos alapfeltétele, hogy a tréner legalább oly magas szellemi nivón álljon, mint az atléta. A jó vezető az atlétának nemcsak tanára, de bizalmas barátja is. Ez a barátság azonban nem szabad, hogy a tekintély rovására menjen. A legjobb barátság mellett is bizonyos tekintélyt, felsőbbzést kell kiharcolnia, hogy utasításait az atléta a legnagyobb rendben, odaadással

és megértéssel hajtsa végre. Ha a szellemi nivódiferencia nagy, az feltétlenül a tekintély rovására megy. Tekintély nélkül pedig nevelni nem lehet.

Nagyon fontos, hogy a tréner az atléta lelki tulajdonságait is megismerje, mert különböző mentalitásu embereknél más és más eszközzel lehet a lelki kondíciót: a lelkesedést, a versenyzési kedvet, hangulatot felkelteni, megtartani, illetve fokozni. Egyeseknél a hiúságon, másoknál a kötelességtudáson keresztül lehet a szívhez jutni.

Aki igazán tud lelkesedni, az szívesen helyezi vissza magát abba a fenkölt állapotba, kisebb defektusok nem szegik kedvét. Hirtelen fellobbanó, de annál rövidebb ideig tartó szalmatűz, nem atlétának való tulajdon. Szeretet, józan ész és erős akarat, párosulva versenyzési kedvvel, hangulattal, lelkesedéssel, minden akadályt legyőz: erős szeretet a sport iránt, józan ész, mely a szeretet érvényesülési útját megszabja és végül az erős akarat, mely a két erő hatása alatt cselekszik, nagy eredményekre készítet. Ezek oly tulajdonságok, melyek velünk születnek, ezeket betanulni nem lehet. A tréner kötelessége a helyes utat megmutatni, melyen ez elérhető. A győnge pillanatok, mikor a lelkesedés, a kedv alábbszállt, felismerni, a lelkesedés tüzeit helyes utbaigazításokkal és kellő tapintattal újra és újra fellobbantani. Erre pedig bőven van alkalom. Az ambíciótól és lelkesedéstől fűtött kezdő atléta, de a haladó is, rendszerint csak a nagy Nurmit, vagy Hoffot látja, hogy miként lettek azok naggyá, arról nem vesz tudomást, mert vagy nem tud róla, vagy mert az így kényelmesebb.

Karlovits János.

Egészség és boldogság.

mama és gyermeke a tisztaság üdítő érzetében, frisseségtől sugározva, ápolva és gondozva. Örömteli egészség nevetve mutatja a ragyogó foggyöngyöket.

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb módja, hogy fogaink épségét és szépségét megőrizzük.

ciáról, mint harcostárs, a szövetségesek mellé áll.

Az ezredes határozott nyilatkozatot tett Belgium helyreállítására, Elzász és Franciaország északi részének helyreállítására, Oroszországnak a tengerig való kiterjedésére, ezzel szemben pedig úgy vélte, hogy Németországot európai területtel lehetne kárpótolni.

Abban az esetben, ha a szövetségesek haboznának elfogadni Wilson elnök javaslatát s ha a jövőben a háború kifejlődése kedvezőtlen volna a szövetségesekre, — úgy, hogy egy intervenció nem menthetné meg többé a helyzetet — akkor az Egyesült Államok nem fognak többé Európa sorsa iránt érdeklődni, csupán saját érdekeik védelmére szorítkoznak.

Azt válaszoltam, hogy ezt az Amerikából származó hírt rendkívüli fontosságúnak tartom és nem fogok késlekedni, hogy azt a miniszterelnök és társaim tudomására hozzam. Amíg azonban nem ismerem véleményüket, semmit sem állíthatok. Az angol kormány csak úgy fogadhatja el, vagy tehet új javaslatot, ha tanácskozik és megegyezett szövetségeivel. Meg voltam győződve, hogy az angol kormánynak az lesz a véleménye, hogy a jelenlegi helyzet nem engedi meg a szövetségesek előtt ennek a kérdésnek a felvetését. Mivel House

ezredesnek már volt egy titkos tanácskozása Brianddal és Jules Cambonnal Párisban, úgy vélte, hogy megfelelő lesz, ha kapcsolatot keresek Brianddal, Franciaország londoni követeinek közvetítésével, közölve vele, hogy mit jelentett nekem ki House ezredes és hozzátevé, hogy kész vagyok vele tárgyalni, mihelyt erre kedvező pillanat adódik.

Ezt a memorandumot az angol külügyminisztériumban írták 1916. február 12-én és T. G. kezdetűvel van ellenjegyezve.

Elszalasztották a kedvező alkalmat

Ez a memorandum azonban nem képezte diplomáciai cselekvések alapját, noha Wilson elnök is ellenjegyezte. Grey részletesen kifejti azokat a nehézségeket, amelyek ennek a memorandumnak Franciaországgal való közléséből származtak volna s amely ezen a réven azt hitte volna, hogy Nagybritannia már kimerült ez az Anglia és Franciaország közötti baráti egyetértésnek ártott volna. Amint azonban lord Grey kijelenti, a memorandum valóban Wilson elnök javaslata volt, aki a jelzett feltételek mellett végét akarta vetni a háborúnak.

Volt-e vajon valami ok arra, hogy azt lehessen hinni, hogy Németország óhajtott volna, vagy éppen elfogadta volna Wilson

feltételeit? Ebben a kérdésben ismernünk kellene House ezredes véleményét, aki Londonba utazása előtt Berlinben volt, meglátogatta a kancellárt és e találkozásról tárgyalta Franciaország miniszterelnökével, Brianddal is, akinek biztosított az Egyesült-Államok javaslatainak őszinteségéről.

Hogyha Németország követte volna Wilson politikáját és elfogadta volna a feltételeket, a szövetségeseknek nem lett volna lehetőségük a visszafordulásra.

Grey felveti a következő kérdést: „Vajon a szövetségesek is elmulasztottak egy kedvező pillanatot?” És mindezek után meg van győződve, hogy valóban a szövetségesek is elszalasztották a kedvező alkalmat és hozzáteszi: Ki lehetett volna kerülni a háborúnak emberi áldozatokkal és a nemzeti vagyon borzalmas pusztulásával megtelt két évét. A piacokat és a kereskedelmet rögtön helyre lehetett volna állítani, mivel a világ elszegényedése akkor még kisebb lett volna. Az európai béke az Egyesült Államok kikönyörgött együttműködése nélkül biztosabb és állandóbb lett volna, mint ma. Jobb kifejlődésre és jobb helyzetre juthattunk volna el, mint az 1918. évi győzelem és az 1819. évi tárgyalások által kovácsolt szituáció s a világ biztos és a revans rejtett tervei nélküli békében élne

GERE ZSIGMOND:

Krokodilusvadászat a Bácskában

Titel környékén, ahol annak idején a Duna évről-évre rendszeresen víz alá merítette pár hétre a réteket és kaszálókat, a lakosság nem csekély rémülete közepette játszódtott le a cimben említett esemény, amely minden valószínűség szerint páratlan a bácskai vadászati annaleszekben.

A kis falut Karavukovának hívták, de a környékbeli dialektus, amely mindent elferdít, Karapukovánaként is emlegetté, jámbor sváb lakóit pedig a környék szent hité szerint azokból a svábokból telepítették ide, akiknek ősei annak idején számra nézve heten vonultak lándzsával egy nyul ellen.

Idevetődött a mult század nyolcvanas éveiben egy Albufini nevű vándor talián menaszériás. Sovány kis cingár ember volt, de a természetével éppen arányban állt a menaszériája.

Az állatállományt egy örökkévaló óriás-kigyó képezte, amely nem bánta, ha nyakendőt kötnek is belőle, azután egy félméteres nyeszlett krokodil, egy kajdácspapagály, két jámbor planetahúzó tengeri malac meg egy marék fehér egér. No és a kis menaszéria büszkesége, egy kis maki majom, amely rikitó francia generális uniformisban vigyorogva szalutálgatott s még egy kis kapszlis gyermekpuskát is elsütött a jó nép általános örömeire és bámulatára.

Szóval nyomorult kis menaszéria volt Albufini uram állatállománya, éppen oly nyomorult, mint ő maga, aki parasztsuhanc inasával a leghitványabb kis faluk közt a poros országutakon maga húzta-vonta kordélyán a híres menaszériát s alig keresett egy-egy marék rézpénzt, amellyel egyik napról a másikra ugyanahogy eltenghettek.

Albufini uram tehát Karavukára vetődött. Kordélyát otthagya az inasgyerek őrzete alatt a faluszéli hős gyepen, maga meg bement a jegyzőhöz, hogy engedélyt kérjen tőle a produkciók megkezdésére. Az inasgyerek pedig lerakta a ládákat a tűre, aztán kikereste a legárnyékosabb fa alját, végigheveredett s úgy elaludt, akár az aludtjai, ami nem is csoda, mert a hosszú uttól fáradt volt az istenadta.

Mig a talián és cselédje így végzik dolgukat, közben a kis krokodil megszökött. Talán atavisztikus érzések ébredtek benne, hogy a nem messze fekvő vizenyős rétek illata ütötte meg az orrát, nem tudni, de tény az, hogy megszökött s tehette ezt annyival is inkább, mert a savanyuvizes lédának, amely szállásul szolgált, az egyik léce félrecsuszott s e léce a szeg már nem tartotta.

Albufini elvégezve dolgát a nótáriusnál, visszatért. Felugdosta az alvó inasgyereket s hogy neki akari fogni a sátorponyva felveré-

sének, akkor vette észre, hogy a kis krokodil ládája üres.

— Szent Isten, a krokodil megszökött!

Nosza, tüvé teszik a környéket, keresik kétségbeesve mindenfelé a fűben, réten — a szökevénynek se hire, se hamva.

— Már pedig meg kell lenni, elő kell kerülnie! — sápitózik a kétségbeesett iaián.

— Mi lesz belőlem? Mi lesz a menaszériából, ha elvesz ez e ritka, drága kincs? — tördelte fájdalmasan kezét.

De hát ennyiben nem lehet hagyni!

Albufini uram tehát jól megpofozván a szepegő inaskölyköt, akinek indolenciája ennyi bajnak okozója lett, rohant vissza a faluba egyenest a jegyzőhöz.

Csurgott róla a verejték s alig hápogott már, ahogy berontott az isodába:

— Jegyző ur, kérem... tönkrementem... végem van. Mig én idebent jártam az imjént, megszökött menaszériám disze... a krokodilusom!

A jegyzőnek majd az álla esett le:

— Micsoda? Elszökött a krokodilus? És hová?

— Nem tudom, kérem. Talán a rétre. Bizonyosan a rétre! Annak most nagy része vizes, — valószínűleg ott bujkál. Azért jöttem jegyző ur, legyen szives, adjon embereket, hogy keressük meg!

A jegyzőnek majd az esze állt meg; ilyesmi még nem fordult elő a praksisában, de bizonyos volt afelől, hogy erre a könyvekben sincs paragrafus:

— Mi a teendője egy községi jegyzőnek, akinek ilyen fenevad kerül a határába? Bizony Isten, nem gyerekjáték!

Aggodalmasan kérdezte:

— Aztán mekkora az az állat?

Albufini uram már csak hiúságból, meg tekintély szaporítás szempontjából is jónak vélte kicsit tódítani.

— Nem éppen nagy, de elég nagy. Ugy majdnem egy méter lehet.

— Tyü, a csillagos egit neki, ennek, már fele se tréfa! Egy egyméteres krokodil már bestia!

A jegyző agyán egyszerre végigfutott minden régi emlékezés, kép, vadászkaland, ami csak összefüggésben volt a krokodillal. Meg-elevenedett előtte a borzasztó kép, amelyet gyermekkorában látott, ahol többől tépi le a fürdőző szerencsének combját e bitang bestia

Ki is adta azonnal az utasítást, hogy a kisbíró dobolja ki végig a faluban az esetet. Dobolja ki, hogy egy krokodilus megszökött s a községi réteken bujkál, éppen azért nem tanácsos asszonyoknak, gyermekeknek, de ma-

gányos embereknek se elhagyni a falut s a réteken járni. Miután pedig valószínű volt, hogy a karavukovaiak közül senki se látott még krokodilt, szükségesnek tartotta azt is hozzádoboltni, hogy a krokodil keménypikkelyű, hosszú állat, amely hétméternyire is megnő, víznyős helyeken tartózkodik s legszívesebben embert szokott enni.

A kisbíró híven kidobolta a hírüladnivalókat s a hatás nem maradt el. Csirkét, libát, disznót, tehenet azonnal elzártak, a gondos svábok még az udvarról is berángatták a házba a homokban játszó gyermekéket s gondosan elzárt ajtóik mögött kétségbeesett aggodalommal tárgyalták a szörnyű veszedelmet, mely határakra nehezedett.

Ez is hallott már a krokodilusról valamit, az is s Albufini uram nyeszlett kis krokodilkölyke, mely a valóságban talán két-háromarasos volt, a réműlet szárnyán mind nagyobb-nagyobb arányokat öltött, úgy, hogy a végén már teheneket faláló monstruózus szörny vált belőle.

Legjobban a jegyző sopánkodott:

— Ilyen pech! Éppen most, mikor a községi rétek bérbeadásáról van szó. Még megérjök, hogy nem merik kivenni az idén a réteket.

S volt is oka az aggodalomra, mert a községi réteket ilyen tájban szokták bérbeadni. A kiöntött Duna, ahogy visszahúzódott medrébe, kis iszapréteget hagyott a mezőn, ahol ennek nyomán pompás buja fű nőtt, — a megye legjobb kaszálója. Ezt a rétet adták jó áron bérebe a parasztnak s ez volt a község egyik legfőbb jövedelmi forrása.

Miután pedig megállapított tény, hogy mindenütt és minden időben akadt lelkiismeretlen ember, aki az az általános szerencsétlenséget önzően a maga anyagi érdekei gyarapítására használta és használja ki, nincs mit csodálni rajta, ha Karavukován is akadt ilyen.

Haseschinkel volt a ravasz sváb neve foglalkozása meg asztalosmesterség.

Ez a Haseschinkel mikor két nap mulva a krokodilus híre nem tartotta már oly páni rettegetben az egész falut, mint az első órákban, elővette minden rajzolás és asztalos tudományát s formált egy szörnyű nagy krokodilust. Hosszu, colos deszkából fűrészelte ki, befestette sötétzöldre, a szemét tűzvörösre, tárt nagy szájába villogó fehér fogakat pingált, hatalmas farka meg ijesztően kunkorodott felfelé.

Szóval egy vízözönelőtti szörnyet tákol össze s a sötét éjszakában kicipelte a rétre. Ott felállította olyan helyre, ahol legdusabb a fű s amely kibérlés szempontjából legkapósabb. Ott tátogott s acsargott aztán a pingált bestia egy bokortól félig eltakarva.

Másnap szép tavaszi nap virradt Karavukovára, de a szép napot hamarosan végzetes feketére varázsolták az események.

Ugy kezdődött a dolog, hogy Kührtreiberné kiment reggel a rétre azzal a szándékkal, hogy mégis csak megobserválja a községi legelőt s megtapasztalja, mennyire húzódot már vissza a víz és érdemes lesz-e kibérelni az idén is azt a fűfás területet, amelyet két legény fiával tavaly is bérelt?

Nemsokára örült visító ordítózással rohant végig a főtucán egy feldult ábrázatu, önmagából kikelt fehéren: Kührtreiberné, a katonás özvegy. Fuldokolva, meg-megbotolva futott, majdnem felbukott a saját lábába és szoknyájába. Visító hangok hagyták csak el torkát, alig lehetett szavaiból érteni ennyit:

— Herr Notar!... Der krokodil!

Őt meg egész a falu széléig kergette, isteni csoda, hogy elbirt menekülni előle.

Az izgalom tetőpontján aztán jelentik, hogy Ochskopf Jakab most érkezett haza, öszszeesett a kaputágon, már le is fektették mert ijedtében a hideg is rázza, a nyavalya is töri, hogy a felső Nyilasnál a lába után kapkodott a krokodilus.

Fz már több volt, miut amit Karavuková öbirt. Elsápadt a jegyző, el a biro, az esküdték is, a hangok remegtek, a térdek citeráltak.

— Isten óvj meg minden csapástól!

Abban minden vallomás megegyezett, hogy a bestia borzasztó nagy és a fogait csat-

Frizurája

soha sem fog tetszeni, ha a megfelelő hajapolást elmulasztja, mert a hajnövése csak akkor lesz dus és szép ha gondosan ápolja a fejbőrt. Ebben a tekintetben a legfontosabb kellék a tisztaság és az állandó mosás által előidézett vérkeringés fejlesztése. A fejmosáshoz pedig a legnagyobb sikerrel alkalmazzák a hirneves „Sampont a fekete fejjel”, amely megszünteti a fejbőrt a portól, a korpától és egyéb ártalmatlan anyagoktól és a hajnak fényt és dus teltséget kölcsönöz. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszert kereskedésben. Előállítja: *Hans Schwarzkopf*, Berlin-Dahlem.

toztatja, tehát igen éhes lehet, a szemei is vérbe forognak, tehát dühös s hogy erre is, arra is látták, az meg csak azt bizonyítja, hogy borzasztó gyorsmozgású lehet az istentől elrugaskodott, ha ekkora területeket ily gyorsan be tud futni.

— Jó, jó, de mi lesz, ha kedve szottyán a faluba is belátogatni.

Itt cselekedni kell és pedig azonnal!

A jegyző befogatott s lóhalálban robogott a szolgabíróhoz a szomszéd faluba tanácsért. Elvégre azért van a közigazgatásnak annyi különböző feje, hogy kisegítse egyik a másikat, ha az megakadna.

A szolgabíró aztán ki is találta rögtön, mit kell tenni: hajtvadászatot rendezni s irgalom nélkül ki kell irtani a bestiát a föld színéről.

Ahogy hazaért a jegyző, ott várt már rá Haseschinkel az asztalos, aki szerényen és alázatosan a községi rétek bérletére tett ajánlatot. Igaz, hogy csekélyke bért ígért, jóval kevesebbet a tavalyi áránál, de indokul felhozta azt is, hogy a tavaly nem is járt ily veszedelmekkel e bérlet, mint az idén.

— Tetszik tudni... a krokodil miatt.

A jegyző még meg is örült neki, hogy akadt vállalkozó s hogy ez a gond is leszakadt fejéről.

Elsősorban is maga elé citáltatta Albufini uramat és tudtára adta, hogy ne is remélje viszontláthatni többé elevenen, szívéhez nőtt vadállatját, mert azt könyörtelenül elpusztítják, majd mikor a sopánkodó menaszériástól azt is meghallotta, hogy egy óriáskigyó is lappang még az állományban, ráparancsolt, azonnal hagyja el a falut, mert különben ebrudon dobják ki.

— Hogyne, hogy még az is kiszabaduljon itt a határban!

Nem használt se sirás, se könyörgés, szegény talián nagy sopánkodás közt félóra mulva már az országúton vonszolta ismét szerkerét, a jegyző meg nekifogott a vadászati készülődéseknek.

A falu minden puskás emberét magához rendelte s miután felolvasta a lexikon krokodilusról szóló fejezetét, mind az öt puskás embert kioktatta a töltésre s célzásra vonatkozólag. Azután kidoboltatta, hogy másnap nem lesz se mezei munka, se iskola, de mindenki, aki él és mozog, tartozik vasvillával, ásóval, kapával, bunkósbottal mint hajtó jelentkezni.

Kevés ember aludt az éjjel Karavukován. Másnap hajnalban a községhez előtt gyűlt össze a társaság, iszonyuan felfegyverkezve s nem kis vadászlázzal. Az iskolás gyerekeket s az egyéb hajtókat utnak indították, aztán külön-külön a puskákkal felszerelt vadászokat.

A jegyző még az utolsó utasításokkal is ellátta őket.

— Csak lehetőleg a torkára célozni, ott a legvékonyabb a bőre, aztán ha üldözőbe venne valakit, az jobbra-balra futkosson, mivel hogy nehezen forog az undok féregállat!

— Csak rám kell bízni, majd elbánok én vele! — köpte a markát Holzapfel a pék, aki nemcsak azért volt tekintélyes tagja a társaságnak, mert kerek másfél mázsát nyomott s így legnehezebb ember volt a faluban, de azért is, mert neki volt egyedül hátultöltős puskája.

— Jó, jó, — mondta a jegyző, de azért a kövér pék mellé is odarendelte a két vasvillás embert, mert a közhit azt tartja, hogy a karavukovai sváb mellett igen javallatos, ha

jobbról is, bairól is áll egy-egy vasvillás ember, ha puskaelsütésre kerül a dolog.

A réten való óvatos előrenyomulás részleteit nem mondom el, ezt minden valaha puszkát forgató ember elképzeli, de tény, hogy ügyesen és óvatosan történt, ami nem is csoda, ha tekintetbe vesszük, mily veszélyes, kalandos vállalkozásról volt szó.

Egyszer csak megpillantja ám Holzapfel a krokodilt. Ott áll a bokrok közt, félig eltakarva, egy sohasem látott szörny, iszonyu tárt szájjal, semmi kétség, az az.

A derék péken végigfutott a hideg borzongás, magában olyanfélét gondolt, hogy legjobb volna nem is cikk-cakkosan, de egyenesen elinalni oly gyorsan, mint kurta lábai s testi terjedelme megengedik, de ahogy a mellett szorongó két vacogó vasvillára pillantott, meg a kezében szorongatott mordályra, mégis csak megemberelte magát. Keményen hátrálépett a jobblábával, erősen ránehezedett arra... felemelte a puskát, célzott... behunyta a szemét... s Isten nevében elrántotta a ravaszt.

— Bumm!

Óriási döbbenés, füst s az egész kis társaság visszarohant vagy ötven lépésnyire.

Ott mertek csak visszapillantani. Semmi változás. A krokodilus csak ott meredezik a bokor mögött, tátja a száját, mintha a lövés nem is neki lett volna adresszála.

— Bizony lepattant róla a golyó! — véli suttogva az egyik vasvillás, épp a Kührtreiberné fia.

— Ter Teufel soll holen, — nem értem mentegetődzik suttogva a kövér pék — pedig jól megcéloztam, de valami a hátsólábam alá akadt, valami eldobott csizmaszár, vagy mi a csoda, amire léptem, az zavarhatott meg a lövésben!

Ujra előlelopóznak az előbbi helyre óvatosan, a derék pék ismét nekiveti a zombéknak a lábát, ismét elsűti a fegyvert.

Paccs!

Egy tompa csattanás, a krokodil eldőlt.

Ujjongó örömmel mennének feléje, Holzapfel megtölti ujra a puskát, hogy az esetleges kegyelemdöfést is megadja.

Akkor sült ki csak, hogy deszkakrokodilusra vadásztak, hogy lóvá tette valaki a falut a festett bestiával, melyekkel feldiszipette a rétet.

Éktelen káromkodás közt térnek vissza, leginkább Holzapfel morog szégyenkezve, mikor véletlenül ismét rálép arra a bőrdarab, vagy eldobott ócska csizmafélére, amely az előbb is lába alá keveredett. De most éppen majd felbukik rajta. Rug egyet dühösen rajta, hogy az elkalimpálózik messze a levegőbe.

Az pedig az igazi, a megszőkött kis krokodilus volt, amelyre a vadászat hevében Holzapfel uram úgy rátalált taposni, hogy szegény kis féregből azonnal kiröppent a pára.

Igy folyt le Karavukován a híres krokodil vadászat. Aki pedig hitetlenkedve csóválja a fejét és mesének minősíti az egész históriát, keresse meg a kutfőmet Jöckl Antal bácsit, az elmondja neki ékes sváb dialektusban még részletesebben. Jöckl Antal karavukovai ember s mint kis iskolásgyermek hajtóminőségben maga is szemtanúja volt a veszedelmes vadászatnak.

Patkányt, poloskát, svábbogarat, irt: RATOL, STENOL, GAMADIN.

Odio RATOL, ZAGREB, Bienička 21.

A leányiskolában.

A filozófia tanára (a logikát magyarázza egyik leánynövendékének). En is ember vagyok, maga is ember, ugy-e bár?

— Igen.

— Már most logikusan következik: ha mindketten emberek vagyunk, akkor egyformák is vagyunk.

— Azt már nem.

— Hogy, hogy?

— En leány vagyok, maga meg férfi.

A magyarság ügyének lesz szolgálatot, ha előfizet a nyolcoldaltas „DELBÁCSKA”-ra

De Pinedo olasz őrgrof bravuros repülése

Turin közeléből Indián keresztül Ausztrália megkerülésével — Tokióba repült és onnét vissza — A hidroplán óriási sikere

Páris. A háború óta az idei év hatalmasan kiemelkedik a repülőgépek és a repülés terén elért sikereivel. A vezérszempont az volt, hogy a légi járműből teljesen biztos közlekedő eszközt teremtsenek, amely az időjárástól független és alaposabb javítás nélkül is meg tud tenni tízezer kilométerszámra mért távolságokat.

Angolok, franciák, észak- és délamerikaiak, japánok egymással versengve keltek óriási utakra, de a legnagyobb dicsőség kétségtelenül az olaszokat illeti, élükön de Pinedo őrgroffal.

Ez a bátor és rettenhetetlen olasz repülő olyan biztosan érzi magát gépén, mint még soha senki ő előtte. Ismeretlen légköri viszonyok között is, szélben, viharban, monszunban, tajfunban, amelyektől a legjobb hajósok is rettegnek, biztosan repül.

Mikor valamelyik angol újságíró megkérdezte tőle, hogy nem fogta el egyszer sem félelem, azt felelte:

— De igen, amikor automobilon kirándulást tettem a Rómából a Laguna felé vezető úton, akkor még a hajam szála is égnek meredt.

A vizirepülőgép jelentősége

Olaszország földrajzi fekvése hozza magával, minthogy mindenütt tenger övezi a nagy félszigetet északi határai kivételével, hogy az olaszok a nálunk megszokott kerek repülőgépek helyett sokkal inkább rokonszenveznek a két csolnakon nyugvó gépekkel, amelyekről csak vízre lehet felszállani. Ez nem akadályozza meg őket abban, hogy szárazföldre merészkedjenek, mert ott is mindig akad folyóvíz, vagy tó, amelyen ki lehet kötni.

Érthető tehát, hogy az olasz főnemes a vizirepülőgép barátja és nagy utazásának főcélját abban látja, hogy bebizonyítsa hosszú földrészközi utazások alkalmával a vizirepülőgépek fölényét a szárazföldiekkel szemben.

Véleménye támogatására rámutat még azokra az előnyökre, amelyek nagy kikötővárosok utbaejtésével járnak, mert rendelkezésére állnak a kábel és a szikratávíró állomások és hosszasan előkészületek nélkül is könnyen léphet a legközelebbi kikötővel érintkezésbe benzín és olajkészlete iránt.

De Pinedo őrgrof mindig el van rá készülve, hogy gépét vízi járművé alakítsa, mert vitorlát és kormányt visz magával, amelyeket könnyen fel tud szerelni gépére, tehát nyílt tengeren is leszállhat, hogy aztán a legközelebbi kikötőbe vitorlázzon, ha netán motorának valami baja esnék.

Repülés Tokióba és vissza

De Pinedo álláspontja mellett szól, hogy a japánok Tokió—Berlin repülése előtt Szibériában mindenütt hosszasan előkészületek árán kellett benzín állomásokat létesíteni és még így is sok akadály merült fel az úton, amely a repülőket erősen késleltette s az előre kiszabott menetidőt lényegesen meghosszabbította.

Az olasz repülő már nem így csinálta a dolgát, mert egyszerűen csak nekivágott utjának. Mótora nem volt vadonat új, még csak nem is legújabb szerkezet, ellenben bizott benne. Óvatosságból azonban Tokióban töltött kényelmes pihenése alatt új motort szereltetett gépére és úgy tért vissza. Még így is dicsőséget szerzett régi motorának, mert egyike volt a leghosszabb ideig használtknak, pedig az egész idő alatt sem szorult lényeges javításra. Végül pedig teljesen egyedül ment gépészával és mindig ő maga ült kormányánál.

Utját Tokióig negyvenhét állomás közbeiktatásával a kisázsiai partok felé vette, ahonnan leszállás nélkül ment Bagdadba, míg azon túl Bombay-ig a perzsa partvonalat követte. De a szárazföld felett repült át az indiai félszigeten, hogy aztán Hátsóindia partjait szegélyezze. Batáviától még mindig keletre tartott, amíg csak Ausztráliát el nem érte,

amelyet egész körülrepült és utána fordult északnak, a Fülöp-szigeteken át Sanghai-ig, ahonnan két állomás közbejöttével Tokióba érkezett, ahol kényelmes pihenése alatt nagy ünneplésben volt része.

Visszafelé a kínai és indokínai partokat követte, aztán Karacsitól kezdve előző utvonalát.

A repülés biztonsága a vezető egyénen mulik

Mindenkinek élénk emlékezetében van még az a két Francia repülő, akik szintén a távoli Kelet felé akartak repülni, de a Fekete Erdőben lezuhantak. Az egyik szörnyet halt, míg a másikat a németek elfogták és csak birsága lefizetése után bocsátották szabadon.

A szerencsétlenül járt franciákkal szemben de Pinedo közben, esőben, szélben egyformán a jó hajóstitzt biztonságával vezette gépét és sohasem veszítette el tájékozódását. Tehát nagytávolságu, ismeretlen tájakon való repüléshez tengerészeti ismeretek, rátermettség és nyugodt idegrendszer szükséges.

Nem új ez a tapasztalat és ez az eredmény, mert hiszen az automobilonál szóról-szóra azonosak a viszonyok. Nyugodt, biztoskezü vezető kocsijára aggodalom nélkül bízhatjuk magunkat.

Az olasz tengerésztiszt távrepülése, mely magában véve is nagy esemény, egész útja alatt, ugyszólván esemény nélkül folyt le. Vál-

tozatosságot mindössze csak a szelekkel és viharokkal való küzdelem okozott, amelyekben a távoli tengerek olyannyira bővelkednek.

Mikor Sziám felé közeledett, hatalmas ciklon kerekedett, amely a tengert szörnyű módon felkorbácsolta, ennél fogva nem kísérelhette meg a leszállást és kénytelen volt egy-két órán keresztül a levegőben keringeni, míg csak a hullámszél le nem csendesedett.

Mikor utközben elfogy a benzín

Még csak egy kalandról tud beszámolni De Pinedo. Ez Csebu, az egyik Fülöp-sziget elhagyása után érte. Hét órára való benzinnel indult itt utnak, de hamarosan dühös szél fújt vele szemközt és heves eső verte szembe, ami nagyon hátráltatta az előrehaladásában. A következő állomása még elég messze volt, amikor csak azon vette magát észre, hogy az elemek elleni küzdelemben benzinje ijesztenően fogy.

Nem maradt más hátra, minthogy leszállásra gondoljon és éppen védettebb helyet keresett szemével, mikor a szabad tengeren horgonyzó hajót pillantott meg az egyik parti falu előtt. Az aránylag csendesebb vízi kikötőben ereszkedett tehát le és egy kis folyó tyrkolata közelében horgonyt vetett. Két benzínült ladikon feléje evezett, hogy szolgálatokat felajánlják. A repülő és gépésze azonban alig, hogy a csolnakba beszállt, ez felfordult, úgy, hogy uszva kellett nekik a ladikot visszafordítani. Szerencsésül a faluban sikerült egy kevés benzint szerezniük, amelynek segítségével egy-két órai pihenés után tovább folytatták útjukat Manila felé.

2. számú keresztrejtvény

1	2			3	4	5	6	7	8	9	10
11				12			13			14	
		15	16				17			18	
		19				20	21			22	
	23				24	25					
	26									28	
	29	30	31	32		33	34			35	36
	37					38				38	
	40					41				42	
43	44	45	46							47	
48	49									50	
51	52			53	54				55		56
57		58	59	60	61						
62						63					

Vizszintes:

- szimpatikus novisadi válogatott játékos
- csatorna és büntetendő cselekmény is
- = taccs
- zenei félhang
- szellemi munkás
- rangjelzés
- tánc idegen nyelven
- a vesztes csapat előszeretettel teszi
- kettős mássalhangzó
- ezért is küzdenek a csapatok
- kettős magánhangzó
- a bíró egy tizenegyet újra...
- kártya kifejezés
- a magyar történelemben híres orgyulás
- ilyen futás is van
- szerb prepositio
- az Adria tenger egy szigete
- a bíró egyik fontos kelléke
- rag
- kezdő iskolásra mondják
- a Száva mellékfolyója
- visszafelé mássalhangzó fonetikusan
- biztatósó
- ezt ábrázolja keresztrejtvényünk is
- megszólító szó
- egy napig tart
- személyes névmás
- cimezés rövidítése
- sok az ilyen amatőr

- mint, idegen nyelven
- állóvíz
- kis folyóvíz
- a magyar szövetségi kapitány vezetteknének két utolsó betűje
- katonáskodó novisadi futballista neve
- női név
- a bíró másik kelléke
- minden pályatulajdonos ezután vágyik
- közkeletű novisadi sportember, aki akkor esik kétségbe amikor a NAK örül.

Függőleges:

- suboticiai futballcsapat
- serleg idegen nyelven
- ilyen sportember káros az egyetemes sportra
- jég, idegen nyelven
- egy haramia vezér monogramja
- görög betű
- alulról ugyanaz, mint 61 vízszintes
- Nagy plakátok hirdették nemrég
- a leghosszabb futás
- Mindenhez értő sportolót neveznek így (fonét.)
- a gól használtabb elnevezése
- árad ellenkezője
- kihalt nemzet
- ilyen atléta Osborne és Gáspár is
- a pályát övezi körül
- Olaszországban elhunyt kitűnő magyar haljtájkos
- igen, idegen nyelven
- elem
- ugyanaz mint 5
- a 14 vízszintes ellenkezője
- a Sand csatársora erősödött meg vele
- a atlétikában használatos sporteszköz
- indulópont a sportban
- névelő
- ez hiányzik a novisadi játékosoknál
- csipős, zöldszínű gáz
- téli sporteszköz
- ugyanaz mint 28 vízszintes
- légkör, korszak idegen nyelven (fon.)
- alulról rag
- kap ellenkezője
- indulatszó.

Grafológia

A beküldött levelek elemzése nem érkeztek meg, így azokat csak következő vasárnap számunkban fogjuk közölni. A rajtunk kívül álló okok következtében beállott késésért olvasóink elnézését kérjük.